

ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΑΓΙΟΙ ΠΑΪΣΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

του Αρχιμ. Χρυσοστόμου Μαϊδώνη
Προέδρου του Πνευματικού Συμβουλίου της Π.Ε.Γ.

Μεγάλη ήταν η χαρά των Ὁρθοδόξων, όταν αναγνωρίστηκε η αγιότητα και του Ὁσίου Παΐσιου του Ἀγιορείτου και του Ὁσίου Πορφυρίου του Καυσοκαλυβίτου. Τώρα πού βάλλεται η Ἐκκλησία χρειάζονται η ανάδειξη αὐτῶν τῶν Ἀγίων. Γιατί οἱ Ἅγιοι εἶναι τό βαρὺ πυροβολικὸ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Καί μιά μεγάλη βοήθεια πρὸς τὴν στρατευομένη Ἐκκλησία εἶναι ἡ ἐνίσχυση ὅλων ὅσων παλεύουν μέ τὰ θηρία τῶν αἱρέσεων.

Μιά ἄγνωστη πλευρά τῶν δύο αὐτῶν Ὁσίων εἶναι ἡ δράση τους κατά τῶν αἱρέσεων, ἡ βοήθειά τους σέ θύματα τῶν αἱρέσεων καί τῶν ἀνατολικῶν θρησκευμάτων πού κατέκλυσαν τὴ χώρα μας.

Α. ΟΣΙΟΣ ΠΑΪΣΙΟΣ

α. Ἀντιμετώπισε τοὺς Εὐαγγελικούς.

Ὁ Ὁσιος ἔφυγε τὸν Ἰούλιο τοῦ 1958 ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἦλθε στὴν πατρίδα του τὴν Κόνιτσα καί ἐγκαταστάθηκε στὴ Μονὴ Στομίου. Ὁ λόγος πού πῆγε ἐκεῖ ἦταν νά φτιάξει τὸ ἐρειπωμένο Μοναστήρι τοῦ Στομίου, ἀλλὰ καί νά ἀντιμετωπίσει τὴ δράση τῶν Εὐαγγελικῶν, πού εἶχαν ἀνοίξει Εὐκτήριο Οἶκο καί παραπλανοῦσαν τοὺς ἀνίδεους χριστιανούς.

Οἱ Εὐαγγελικοὶ πού εἶχαν ἐμφανισθεῖ πρὶν δύο χρόνια, ἔχτισαν αἶθουσα καί τοποθέτησαν καί μαρμάρινη πινακίδα «Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία». Ἐκεῖ γίνονταν συγκεντρώσεις, ὅπου πήγαιναν πολλοὶ Κο-

νιτσιῶτες, ἄλλοι ἀπὸ περιέργεια καί ἄλλοι γιατί τοὺς ἔδιναν μιά μικρὴ οικονομικὴ ἐνίσχυση. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ὀγδόντα περίπου οἰκογένειες εἶχαν πιασθεῖ ἢ κινδύνευαν νά πιασθοῦν στά δίχτυα τῆς αἱρέσεως.

Κατ' ἀρχὰς ἐνημερώθηκε ἀκριβῶς γιὰ τό πιστεύω τους.

Ἔστειλε δικούς του ἀνθρώπους στίς συγκεντρώσεις τους γιὰ νά βλέπουν ποιό τίς παρακολουθοῦν. Ἐπειτα τοὺς πλησίαζε ἕναν-ἕναν καί τοὺς συμβούλευε νά μὴν ξαναπᾶνε. Μερικούς ἀπ' αὐτούς τοὺς ἔπαιρνε γιὰ ἐργάτες στό Μοναστήρι, καί τοὺς ἔπειθε νά διακόψουν κάθε σχέση μέ τὴν αἱρετικὴ ὀργάνωση. Αὐτοὶ γίνονταν οἱ καλύτεροὶ χριστιανοί.

Ἐγραψε ἕνα κείμενο γιὰ τό ποιό εἶναι οἱ Εὐαγγελικοὶ, τό ἔβαλε σέ μιά κορνίζα καί τό τοποθέτησε στόν ἐξωνάρθηκα τοῦ Ναοῦ τῆς Μονῆς γιὰ νά τό βλέπουν οἱ χριστιανοὶ τῆς Κόνιτσας καί νά ἐνημερώνονται.

Ἦταν γραμμένο μέ μορφή ἐρωταποκρίσεων καί ἀρχίζε ὡς ἐξῆς:

-Πές μου, πάτερ, τί εἶναι οἱ Εὐαγγελικοὶ;

-Προβατόσχημοὶ λύκοι, παιδί μου.

Ἐπίσης κάλεσε στό Μοναστήρι τὸν ἀρχηγὸ τῶν Εὐαγγελικῶν ἀπὸ τὴν Κατερίνη καί συζήτησε μαζί του μιά ὀλόκληρη νύχτα. Τὴν ἄλλη μέρα τό πρωῖ, οἱ Κονιτσιῶτες πού παρακολουθοῦσαν μέ ἀγωνία τί θά γίνεῖ, εἶδαν τὸν Εὐαγγελικὸ νά φεύγει μέ σκυμμένο τό κεφάλι.

-«Τὸν ξετίναξε ὁ καλόγερος, εἶπαν, σάν δένδρο φθινοπωρινό».

Ὅταν διέλυσε τὴν ὀμάδα τῶν Εὐαγγελικῶν ἐπέστρεψε στό Ἅγιον Ὄρος.

β. Ἐνδιαφέρον γιά τούς μουσουλμάνους.

Ὁ Ὅσιος ἐνδιαφέρθηκε καί γιά τούς Μουσουλμάνους τῆς Κόνιτσας. Τούς περιέβαλε μέ ἀγάπη καί ἐνδιαφέρον. Τούς βοηθοῦσε στίς ἀνάγκες τους καί κάθε Παρασκευή τούς συγκέντρωνε σέ ἕνα σπίτι δικό τους καί συζητοῦσαν. Τόν σέβονταν καί τόν ἀγαποῦσαν καί γι' αὐτό μαζεύονταν ὅλοι. Πανηγύρι γινόταν στή γειτονιά τους, ὅταν πήγαινε. Μερικοί ἀπ' αὐτούς ἔχουν βαπτισθεῖ.

Εἶναι γνωστό τό ἐνδιαφέρον του γιά τήν Θράκη καί γιά τήν βοήθεια στήν μεταστροφή Πομάκων στήν πίστη μας. Στή Θράκη πῆγε δύο φορές καί ἔκανε περιοδεία στά Πομακοχώρια τῆς Κομοτηνῆς. Πήγαινε ἀπό σπίτι σέ σπίτι συγκεντρώνοντας καί μιλῶντας στούς ἀνθρώπους. Δημιουργήθηκε ἕνα κῦμα πρός τήν πίστη μας. Τότε βαπτίσθηκαν κάποιοι καί εἶναι μέχρι σήμερα χριστιανοί μέ τίς οικογένειες τους.

γ. Μέ θύματα τῶν Γκουροῦ

Ἐνας νέος πού ἔγινε Ἰνδουϊστής πῆγε καί βρῆκε τόν Ὅσιο στό Ἅγιον Ὄρος. Τοῦ λέει:

-Δέν κάνω τό Σταυρό μου, οὔτε σοῦ φιλω τό χέρι, γιατί δέν τά πιστεύω αὐτά.

-Εἶσαι εἰλικρινής, παιδί μου. Τοῦ ἀπάντησε ὁ Γέροντας μέ ἀγάπη.

Ὅταν κάποια στιγμή τοῦ εἶπε, ὅτι θά πάει στήν Ἰνδία σέ ἕνα Γκουρού, ὁ Ὅσιος τοῦ λέει: -Θά εἶμαι μαζί σου.

Πράγματι, ὅταν πῆγε στόν γκουρού, ἐκεῖνος προσπάθησε νά τόν ὑπνωτίσει, μάταια ὅμως. Σέ μιά ἐπίθεση τοῦ δαιμονίου μέρα μεσημέρι, ἔγινε σκοτάδι καί ἕνα χέρι τόν ἔπιασε ἀπό τό λαιμό νά τόν πνίξει ἐκεῖνος φώναξε: -Γέροντα. Καί ἔξαφανίσθηκε ἡ δαιμονική ἐπιβουλή.

Ὅταν γύρισε στό Ἅγιον Ὄρος, ὁ Ὅσιος τοῦ εἶπε: -Τί ἔγινε βρέ παλληκάρι κείνο τό μεσημέρι στήν Ἰνδία;

Ὁ Γιωργάκης ἦταν μιά ἀπό τίς σοβερές περιπτώσεις, πού ἀπό τριῶν ἐτῶν οἱ γονεῖς του τόν ἔστειλαν σέ Βουδιστικό μοναστήρι στό Θιβέτ. Ἐκεῖ εἶχε προχωρήσει στή Γιόγκα καί στίς πολεμικές τέχνες τοῦ καράτε. Μέ ἕνα χτύπημα ἔσπαζε πέτρες, ξύλα. Διάβαζε κλειστά βιβλία κ.ἄ. Ἐπισκέφθηκε μιά μέρα ὁ Γιωργάκης τόν Ὅσιο. Κάποιοι μοναχοί τόν πῆγαν στόν Ὅσιο. Καί ἐκεῖ ἤθελε νά κάνει ἐπίδειξη τῶν ἱκανότητων του. Συγκέντρωσε τήν προσοχή του σέ μιά πέτρα καί τήν ἔκανε κομμάτια.

Ὁ Ὅσιος σταύρωσε μιά μικρή πέτρα καί τόν κάλεσε νά τήν σπάσει. Προσπάθησε, ἀλλά τίποτε. Τότε ἄρχισε νά τρέμει σύγκορμος. Οἱ δαίμονες τοῦ ἐπετέθηκαν γιατί τούς ρεζίλεψε καί τόν ἐκσφενδόνησαν μέσα στήν ρεματιά, ἀπ' ὅπου τόν μάζεψε ὁ Ὅσιος σέ κακή κατάσταση. Μέ τόν Γιωργάκη συνέβησαν καί ἄλλα περιστατικά. Τελικά ἐπέστρεψε στήν Ἐκκλησία μας.

Ἐνα ἀρχηγικό στέλεχος τῶν Χάρε Κρίσνα ἔμαθε γιά τόν Ὅσιο καί πῆγε στό Ἅγιον Ὄρος νά τόν γνωρίσει. Τελικά ἔφυγε ἀπό τήν ὀργάνωση καί μέ τήν προσευχή τοῦ Γέροντα ἀπαλλάχθηκε ἀπό τίς δαιμονικές ἐπιρροές, πού εἶχαν ἐξουσία ἐπάνω του. Ἀργότερα ὁ νέος αὐτός ἔκανε δημόσια ὁμολογία σέ Ἱερό Ναό τῶν Ἀθηνῶν καί ἔγινε ξανά δεκτός στούς κόλπους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας μέ τό μυστήριο τοῦ Χρίσματος.

Καί ἄλλον νέο βοήθησε νά ἀπαλλαγεῖ ἀπό τήν ὀργάνωση τοῦ Γκουρού Μαχαράτςι. Ὅταν τόν εἶχε ρωτήσῃ γιά τίς τεχνικές τοῦ διαλογισμοῦ, ὁ Ὅσιος ἀπάντησε:

- Προσπαθεῖτε ἐσεῖς, ἀλλά ἐκεῖ πού σκάβετε δέν ὑπάρχει χρυσός, ἀλλά διάβολος. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ χρυσός.

Ἦταν κάθετα ἀντίθετος στή χρήση ἀπό τούς χριστιανούς τῶν ἐναλλακτικῶν θεραπειῶν (ὁμοιοπαθητικῆς, βελονισμοῦ, πού ἡ

25^η Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη ἀπεφάνθη, ὅτι εἶναι ἀσυμβίβαστες μέ τήν Ὁρθόδοξη πίστη).

Β. ΟΣΙΟΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ

α. Καθολικοί

- *Ἄν θέλουν, νά ἔρθουν μαζί μας*

Σέ ἓνα συνέδριο, πού θά γινόταν στό ἐξωτερικό, μεταξύ Καθολικῶν καί Ὁρθόδοξων γιά τήν ἡμέρα συνεορτασμοῦ τοῦ Πάσχα, ἓνα παιδί του, τοῦ ζήτησε τήν εὐχή του γιά τό τί θέση θά ἔπρεπε νά κρατήσει. Τότε ὁ Παππούλης τοῦ εἶπε:

«Εσεῖς θά κρατήσετε καί θά ἀκολουθήσετε τήν Ὁρθόδοξη θέση. Ἄν τώρα αὐτοί θέλουν νά ἔρθουν μαζί μας, οὔτε μποροῦμε, ἀλλά οὔτε καί πρέπει νά τούς ἐμποδίσουμε νά ἔλθουν».

- *Μή φοβάστε τόν Πάπα!*

«Μή φοβάστε, οἱ διαθέσεις τοῦ Πάπα ἀνέκαθεν ἦταν νά ὑποτάξει τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί θά ἔλθει ἡμέρα πού ὁ διάλογος θά ματαιωθεῖ· τίποτε δέν πρόκειται νά γίνει· ἄλλωστε οἱ οὐνίτες, αὐτός ὁ δούρειος ἵππος, εἶναι φῶς φανάρι ὅτι τόν ἐνδιαφέρει νά ἀναγνωρίσουν οἱ Ὁρθόδοξοι κεφαλὴν τόν Πάπα καί τίποτε περισσότερο».

β. Χιλιαστές

- *Δέν καταπολεμεῖται ἔτσι ὁ χιλιασμός*

Ὁ Γέροντας βρισκόταν σέ αὐτοκίνητο, πού περνοῦσε ἔξω ἀπό τίς κτιριακές ἐγκαταστάσεις τῶν χιλιαστῶν. Ὁ ὁδηγός αἰσθάνθηκε νά τόν κατακλύζει θλίψη καί ἀγανάκτηση γιά τό ψυχοφθόρο ἔργο τῶν αἰρετικῶν αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι, ἀντί νά μετανοήσουν γιά τίς ἁμαρτίες τους, ἀγωνίζονται νά κλονίσουν τήν πίστη στό Χριστό, ψυχῶν «ὑπὲρ ὧν Χριστός ἀπέθανε» καί ἀνεστήθη.

Ὁ Γέροντας σιωποῦσε. Κάποια στιγμή ὁ ὁδηγός συλλογίσθηκε: Τί νά σκέφτεται

ἀραγε ὁ Γέροντας· δέν ἀγανακτεῖ βλέποντας αὐτούς τούς ἀνθρώπους καί τά ἔργα τους; Ἀλλά ἀμέσως ἄκουσε τό Γέροντα νά λέει: «Ἐ, κι αὐτοί οἱ ταλαίπωροι ψευδομάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, ὁ Θεός νά τούς ἐλεήσει. Μερικοὶ χριστιανοὶ ἀγανακτοῦν ἐναντίον τους, ἄλλοι, πάλι, τσακώνονται μαζί τους καί τούς βρίζουν, ἄλλοι τούς καταδιώκουν στά δικαστήρια. Ὅμως δέν καταπολεμεῖται ἔτσι ὁ χιλιασμός. Ξέρετε πῶς καταπολεμεῖται; Ὅταν ἐμεῖς ἀγιασθοῦμε».

γ. Πεντηκοστιανοί

- *Περί τοῦ Χαρίσματος τῆς ἐρμηνείας τῶν γλωσσῶν*

Ὁ Ὁσιος Γέροντας Πορφύριος, ἔπειτα ἀπό μία σταθερὴ πορεία ἐρημιτικοῦ βίου, μέ ἐκπληκτικούς ἀσκητικούς ἀγῶνες καί ἀνάλογους ἀγιοπνευματικούς καρπούς, κατέστησε τήν ψυχὴ του «ὑπερῶον Πεντηκοστῆς» καί μέ πνευματικὴ ἐγρήγορηση, πρόσεχε στίς ὁδηγίες καί στίς θεῖες νεύσεις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὅπως γνωρίζουμε, οἱ μαθητές τοῦ Χριστοῦ, ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκοντο στό ὑπερῶον... «ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου», τό ὁποῖον κατέβηκε ἐν εἶδει «πυρίνων γλωσσῶν» καί οἱ ὁποῖες διαμοιράσθηκαν χωριστά σέ κάθε Ἀπόστολο, μέ σκοπόν, νά πορευθοῦν σέ ὅλο τόν κόσμον καί νά διδάξουν τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, σέ ὅλες τίς γλώσσες. Τό μήνυμα τῆς σωτηρίας ἀφοροῦσε πλέον ὅλη τήν ἀνθρωπότητα, ὅλη τήν οἰκουμένη καί ὄχι μόνον ἓνα συγκεκριμένο λαό.

Καί ὁ Παππούλης μας, ὡς οἰκουμενικός δάσκαλος τῆς εὐσέβειας καί παγκόσμιος προσευχητής, κατέστη θεοφόρος μαθητής τοῦ Χριστοῦ καί ἀπόστολος· τό Ἅγιον Πνεῦμα, μέ τὴ λεπτή πνοή του, τοῦ δάνειζε «τὴν ἑαυτοῦ γλώτταν» πρὸς διδασκαλίαν, ἀλλά καί τόν καθιστοῦσε ἱκανό, νά κατανοεῖ «ἐτέρας γλώσσας».

δ. Ινδουϊσμός

• Ένας «μπερδεμένος» με τον Ινδουϊσμό

Τό 1982 ο Θ.Α. οδήγησε στό Γέροντα ένα γνωστό του, ηλικίας σαράντα ἐτῶν, ἐπειδή ἦταν «μπερδεμένος», κατά τή συνήθη φράση τοῦ Γέροντα, μέ τόν Ινδουϊσμό (μέ διάφορους γκουρού) καί εἶχε μεταβεῖ καί στίς Ἰνδίες. Ἀφοῦ ὁ Θ.Α. τόν συνέστησε στόν Γέροντα Πορφύριο ὡς φίλο του, χωρίς νά ἀναφέρει τό ὄνομά του ἢ ἄλλο τι, ἐκτός μόνο ὅτι ἦταν «μπερδεμένος» μέ τόν ἰνδουισμό καί ἤθελε νά τόν βοηθήσει ὁ Γέροντας, ὁ Γέροντας Πορφύριος τόν προσφώνησε μέ τό ὄνομά του καί τόν ρώτησε τί κάνουν ἡ γυναίκα του καί τά δύο παιδιά του.

Ἀκριβῶς, ἡ ἀποκάλυψη αὐτή τοῦ Γέροντος τόν συγκλόνησε καί ἐξομολογήθηκε μέ εὐλικρίνεια, ἐπιστρέφοντας πλέον στήν Ὁρθόδοξη πίστη μέ συνέπεια. Ὅταν ἔφυγαν ἀπό τόν Γέροντα, τότε εἶπε στόν Θ.Α.: «Πράγματι, εἶμαι ἔγγαμος, μέ δύο παιδιά, ἀλλά δέ σοῦ εἶχα εἰπεῖ τίποτε. Μάλιστα εἶχα ἐγκαταλείψει τή γυναίκα μου καί τά παιδιά μου, καί ὁ Γέροντας τό γνώριζε!».

• **Νά δεῖτε πόνο πού ἔχουν μερικοί ἄνθρωποι!**

«Νά δεῖτε πόνο πού ἔχουν μερικοί ἄνθρωποι! Μία φόρα ἦλθαν ἀπ' τό *Ευλόκαστρο* οἱ γονεῖς του Κώστα. Αὐτοί εἶναι καλοί ἄνθρωποι, ἀλλά καί τά δύο τους παιδιά, ὁ Κώστας καί ἡ Μαρία, ἔγιναν φανατικοί ὁπαδοί τοῦ Σάϊ-Μπάμπα τῶν Ἰνδιῶν. Ὁ Κώστας ἦταν φοιτητής τῆς ἰατρικῆς. Ἐφυγε μέ τήν ἀδελφή του ἀπ' τό σπίτι παραμονές τοῦ Πάσχα. Τήν ὥρα πού θά φεύγανε, λέει ὁ πατέρας στήν κόρη του:

-Καλή Ἀνάσταση, Μαρία μου!

-Ἡ ἀνάσταση ἦλθε, πατέρα μου, κι ὁ κόσμος δέν τήν ἐγνώρισε, τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη.

Ἐν τῷ μεταξύ οἱ γονεῖς τούς δίνανε συνέχεια χρήματα. Τώρα τό κόψανε αὐτό, γιατί

τά χρησιμοποιοῦσαν γιά τόν... θεό τους. Ὁ Κώστας πήγε στή Θεσσαλονίκη, γιά νά κάνει προπαγάνδα, καί τόν ἐδείρανε κιόλας ἐκεῖ πάνω. Πῆγε νά προσελκύσει κάποια παιδιά, οἱ γονεῖς τῶν ὁποίων τόν ἐπιάσανε καί τόν ἐχτυπήσανε.

Αὐτοί, λοιπόν, οἱ καλοί ἄνθρωποι μοῦ φέρανε ένα περιοδικό καί θά μοῦ στείλουνε κι ἄλλα. Στό ἐξώφυλλο ἔχει μία φωτογραφία αὐτοῦ τοῦ Σάϊ-Μπάμπα. Ἐχει φτιάξει μία καινούργια θρησκεία, πού πιστεύουν ὅτι αὐτός εἶναι ὁ νέος Χριστός, πού ἦλθε στόν κόσμο γιά νά τόν σώσει, νά τόν ὀδηγήσει στήν ἀλήθεια. Λένε ὅτι εἶναι ὁ «καινούργιος Θεός». Ὁ Σάϊ-Μπάμπα ζεῖ τώρα, εἶναι ἄνδρας παντρεμένος, ἔχει δίπλα τήν γυναίκα του καί δύο παιδάκια. Στό κάτω μέρος τῆς φωτογραφίας βλέπομε πολλούς νέους νά τόν ἀκολουθοῦν, καί μάλιστα πολλοί εἶναι καί μορφωμένοι. Πῶς ἐπήγανε ἐκεῖ αὐτά, παιδιά μορφωμένα; Σέ μία ἄλλη σελίδα τοῦ φιλᾶνε τά πόδια. «Εκείνος ὁ Χριστός -δηλαδή ὁ ἀληθινός- πάει τώρα!», ἔτσι τούς λέει. Ἄλλη ἐποχή, σοῦ λέει. Ὅλα ἀλλάζουν. Μοιάζει μέ παραμῦθι. Μπορεῖ ὁ Σάϊ-Μπάμπα νά εἶναι τρελός. Λένε ὅτι ἔχει συγκεντρώσει καί χρήματα πολλά».

Ὁ Ὅσιος διηγεῖται ἀκόμη:

«Νά σᾶς πῶ κι ένα ἄλλο σχετικό περιστατικό.

Μία μέρα ένας πλωτάρχης μέ πήγε στόν Ὠρωπό, στήν παραλία. Μπήκαμε στό λιμενοβραχίονα κι ἐκεῖ ένας ψάρευε. Λέω στόν πλωτάρχη:

-Πήγαινε νά μοῦ φέρεις ένα ψάρι ἀπ' αὐτά πού ψαρεύει αὐτός ὁ ἄνθρωπος.

Ὁ ψαράς, ὅμως, ἀπαντάει:

-Τό καλάθι εἶναι ἄδειο. Ἀπ' τό πρωῖ προσαθῶ, τίποτα δέν ἔκανα. Φύγετε, ἀφήστε μέ ἡσυχο...

Τοῦ λέω:

-Ρίξε τ' ἀγκίστρι στή θάλασσα.

-Φύγετε! μάς λέει στενοχωρημένα.

ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΜΟΣ ΚΑΙ «ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ»

Του Πρωτοπ. Κυριακού Τσουρού
Γραμματέως τῆς Σ. Ἐ. ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων

(β' μέρος)

γ) Τρίτη βασική διδασκαλία τῆς «Νέας Ἐποχῆς» εἶναι ὅτι δέν ὑπάρχει διάκριση μεταξύ καλοῦ καί κακοῦ. Καί τά δύο θεωροῦνται ὄψεις τοῦ ἴδιου νομίσματος. Ἔτσι, ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά κάνει ὅ,τι αὐτός ὁ ἴδιος θεωρεῖ ὡς ἠθικό καί καλό ἢ ὅ,τι ὁ γκουρού ἢ ὁ ἀρχηγός τῆς ομάδας τόν διατάσσει νά κάνει. Γί' αὐτό, συναντᾶται σέ μερικές ομάδες ἕνα εἶδος «ἀντίστροφης ἠθικῆς» περί τοῦ «ὀρθῶς πρακτέου».

Ὅπως σημειώνει ξένος ἐρευνητής, «Μέ τή Νέα Ἐποχή τό παράλογο εἰσηλθε στή ζωή τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου ἀπό τή μεγάλη πόρτα»¹.

Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι, ἡ δραστηριότητα μερικῶν ἀπό αὐτές τίς ὀλοκληρωτικές παραθρησκευτικές ομάδες τῆς «Νέας

Ἐποχῆς» ἔχει χαρακτηριστεῖ ἀπό τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο καί ἄλλους διεθνεῖς ὀργανισμούς ὡς ἐγκληματική².

Εἶναι πρόδηλο ὅτι οἱ ομάδες τῆς «Νέας Ἐποχῆς» πού κάνουν λόγο γιά αὐτογνωσία, αὐτοπραγμάτωση, αὐτοσωτηρία, ἐννοοῦν μέ τό πρόθεμα «αὐτό», ὅτι ὁ ἄνθρωπος, αὐτονομημένα ἀπό ὅποιοιδήποτε καί βεβαίως ἀπό τόν Παντοδύναμο Θεό, μέ μόνες τίς δικές του «θεϊκές» δυνάμεις, θά ἐπιτύχει τό στόχο του, δηλαδή τήν κατ' αὐτοῦς «φώτιση», ἀφοῦ δέν ὑπάρχει Θεός ἔξω ἀπό τόν ἄνθρωπο, γιά νά τόν βοηθήσει, νά τόν συγχωρήσει, νά τόν σώσει.

Συνοπτικά θά μπορούσαμε νά ποῦμε ὅτι «Στή Νέα Ἐποχή, στή φαινομενική ἀπουσία

1. Jean Vernett, μν. ἔργ. σ. 4.

2. Βλ. Ψήφισμα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου τῆς 29.2.1996.

Ἐεκινήσαμε καί φεύγαμε. Ἐκείνη τή στιγμή, καθώς ὁ ψαράς ἔβαλε τ' ἀγκίστρι στή θάλασσα, αἰσθάνθηκε ὅτι κάτι ἔπιασε. Τό σήκωσε, κι ἕνα μεγάλο ψάρι σπαρταροῦσε στ' ἀγκίστρι. Μᾶς φωνάζει:

-Μή φεύγετε! Ἐλᾶτε, μή φεύγετε! Ἐπιασα ψάρι!

Ὁ πλωτάρχης εἶπε:

-Ἐέρω, παπούλη, γιατί ἔγινε αὐτό. Ἐγινε, γιά νά πιστέψω σ' ἐσᾶς, πού εἴστε τοῦ Θεοῦ, καί νά πιστέψει κι ὁ ψαράς. Ὡς τώρα πίστευα στόν νέο Χριστό, τόν Σάϊ- Μπάμπα τῶν Ἰνδιῶν. Τώρα πιστεύω στόν ἀληθινό».

Βλέπουμε καί τούς δύο συγχρόνους Ἀγίους μας, νά νοιάζονται γιά τά θύματα τῶν αἱρέσεων. Ἀντιμετώπιζαν τήν πλάνη καί τήν αἵρεση καί ἐνημέρωναν τούς πιστούς γιά τόν κίνδυνο.

Ἄς ἐπικαλεσθοῦμε τίς εὐχές τους γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων. Ἄς φωτίζουν τούς «πεπλανημένους» νά ἐπιστρέψουν στήν μία ποιμνη, τήν Ἁγία μας Ἐκκλησία καί νά δυναμώνουν, ὅσους καταπιάνονται μέ τήν ἐνημέρωση τοῦ λαοῦ καί τήν ἄμυνα τῶν πιστῶν ἀπέναντι στή δράση τῶν ποικίλων αἱρέσεων.

δογμάτων χάριν μιᾶς ἄμεσης ἐμπειρίας τοῦ Θεοῦ ἐντοπίζονται, στή νεφελώδη (ἀτμόσφαιρα) τῆς νέας θρησκευτικότητας μερικές βασικές πεποιθήσεις πού συναντῶνται ἀρκετά συχνά (πού οὐσιαστικά εἶναι δόγματα καί θρησκευτικές δοξασίες).

1) Ἡ πίστη σέ μιᾶ παγκόσμια κοσμική συνείδηση, στήν ὁποία ὁ ἄνθρωπος, ἡ φύση καί ὁλόκληρο τό σύμπαν εἶναι ἓνα ὁμογενοποιημένο ὄλο τῆς ἴδιας φύσης. Ανατρέπονται ἐπομένως οἱ παλαιές διχοτομίες μεταξύ πνεύματος καί φύσης, ἀνθρώπου καί Θεοῦ.

2) Ὁ προορισμός τοῦ ἀνθρώπου ὑπερβαίνει τό ἀτομικό ἐσύ. Γιά νά τόν φθάσει ἀκολουθεῖ ἓνα εὐρύ κύκλο πρακτικῶν καί ἐσωτερικῶν γνώσεων καί θρησκευτικῶν τεχνικῶν ἀνατολικῆς ἔμπνευσης, ἱκανῶν νά ὀδηγήσουν τόν ἄνθρωπο σέ μιᾶ ἀνάπτυξη καί ἐμβάθυνση τῆς συνείδησής του, πού τόν εἰσάγει στόν ἀπεριόριστο ὠκεανό τῆς κοσμικῆς ἐνέργειας.

3) Ἡ μετενσάρκωση προκύπτει ὡς ἀξίωμα (προϋπόθεση) γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς συνείδησης. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι σέ θέση νά ὑπερβεῖ τό δικό του ἐγώ μόνο μέσω ἑνός κύκλου μετενσαρκώσεων πού τοῦ ἐπιτρέπουν (τοῦ δίνουν τή δυνατότητα) νά τελειοποιήσει τή θεϊκή του οὐσία καί νά ταυτιστεῖ μέ τόν ἴδιο τόν Θεό.

4) Ὁ φυσικός καρπός αὐτῆς τῆς περιπετειώδους μεταβολῆς θά εἶναι οἱ κοινωνικές καί πολιτικές μεταμορφώσεις, οἱ ὁποῖες θά ἐπιτρέψουν τήν πραγματοποίηση μιᾶς κοινωνίας ἀγάπης καί ἀμοιβαίας κατανόησης»³.

Εἶναι νομίζω περιττό νά τονίσουμε πόσο ἀντίθετες εἶναι οἱ δοξασίες αὐτές πρός τή χριστιανική διδασκαλία καί ἰδιαίτερος στήν πίστη στόν Θεό ὡς «ποιητὴν οὐρανοῦ καί γῆς ὁρατῶν τε πάντων καί ἀοράτων», στήν πρόνοια καί στή φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ καί στήν Ἀνάσταση.

Συμπερασματικά, ἐπαναλαμβάνομε ὅτι οἱ ομάδες τῆς «Νέας Ἐποχῆς», στήν πραγματικότητα εἶναι ομάδες χωρίς Θεό, γιατί δέν πιστεύουν στόν Ἀληθινό Θεό καί δέν λατρεύουν τόν Δημιουργό τοῦ κόσμου. Ἡ λατρεία πού προσφέρουν οἱ ὀπαδοί μερικῶν παραθρησκευτικῶν ομάδων ἢ σεκτῶν τῆς «Νέας Ἐποχῆς», στή φύση, στίς ἀπόκρυφες δῆθεν δυνάμεις της, στοὺς γκουρού ἢ τοὺς ἄλλους «μεσσίες» τους, εἶναι εἰδωλολατρία. Ἐπομένως, δέν εἶναι θρησκείες, ὑπό τὴν ἔννοια τοῦ ὅρου, ὅπως αὐτὴ ὀρίζεται ἀπὸ τό Ἑλληνικό Σύνταγμα, ἀλλὰ παραθρησκείες, ἰδεολογικές τάσεις μέ θρησκευτικά προσωπεῖα. Ὁ ὀπαδός τῶν ομάδων αὐτῶν πορεύεται ὁλομόναχος τό δρόμο του, χωρίς Θεό, μέσα σέ ἀφόρητη μοναξιά, ἐπαναλαμβάνοντας ἔτσι τὴν πρώτη ἀνταρσία τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τοῦ Θεοῦ καί γίνεται ἀποστάτης ἀπὸ τό θέλημα καί τὴν ἀγάπη Του. Ἐπιστρέφει στήν παλαιὰ ἀνταρσία καί ἀποδέχεται καί πάλι τὴν ψεύτικη ὑπόδειξη τοῦ «ὄφεως» ὅτι ἀκολουθώντας αὐτὴ τὴν πορεία «ἔσεσθε ὡς θεοί» (Γέν. γ' 5).

3. Ὁρθόδοξη θεώρηση

Ὑπογραμμίζοντας τόν ἀντιχριστιανικό χαρακτήρα τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ξένος μελετητῆς τοῦ φαινομένου γράφει: «Ἡ Νέα Ἐποχὴ ἐπιδιώκει νά ὀδηγήσει τόν ἄνθρωπο δῆθεν σέ ἓνα σημεῖο πού ποτέ δέν ἔφθασε, στήν κορυφή ἑνός νέου πύργου τῆς Βαβέλ, μέ τίς δικές του μόνο δυνάμεις, δημιουργώντας μιᾶ δική του προσωπική θρησκεία, μιᾶ θρησκεία ἀποκλειστικά στά μέτρα τοῦ ἀνθρώπου. Στὴ θρησκεία ἑνός Θεοῦ πού ἔγινε ἄνθρωπος προτιμᾷ ἐκείνη τοῦ ἀνθρώπου πού ἔγινε Θεός. Θά εἶναι τέτοια ἡ νέα παγκόσμια θρησκεία πού θά καταλάβει τὴ θέση τοῦ Χριστιανισμοῦ»⁴. Καί συνεχίζει: «Ὁ νέος ἄνθρωπος τῆς Νέας Ἐποχῆς δέν ἔχει πλέον ἀνάγκη τῆς

3. Alessandro Olivieri Pennesi, *Il Cristo del New Age*, Indagine critica, Città del Vaticano, 1999, σ. 38.

4. Αὐτόθι, σελ. 50.

χάριτος. Τοῦ ἀρκεῖ νά θέσει σέ “ἐνέργεια” τίς δυνάμεις τῆς συνείδησής του καί τοῦ μυαλοῦ του πού δέν ἔχει ἀκόμη ἐπαρκῶς χρησιμοποιήσει...

Ὁ πιστός τῆς Νέας Ἐποχῆς θεωρεῖται ἀπολύτως αὐτόνομος: δέν ἔχει ἀνάγκη σωτηρίας διότι σώζεται ἀφ’ ἑαυτοῦ, ἀναπτύσσοντας ὅλες τίς ἱκανότητες τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ του ... καί ἄρα δέν ἔχει ἀνάγκη νά σωθεῖ μέσω τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ ὁ καθένας σώζεται μόνος του μέσα ἀπό τό φῶς τῆς δικῆς του συνείδησης. Θά ξαναβρεῖ τήν υἰγεία τοῦ σώματός του μέσω τῶν νέων θεραπειῶν, τή θεραπεία τοῦ πνεύματος μέ τίς πρακτικές ἀνάπτυξης τῆς συνείδησης καί ἐκείνη τῆς ψυχῆς μέ τήν ἐσωτερική φώτιση καί ὄχι μέσω τοῦ Ἰησοῦ⁵.

Ὁ ἄνθρωπος στή «Νέα Ἐποχή», ἀποδεχόμενος τίς πανθεϊστικές διδασκαλίες της χάνει τήν ἐλευθερία του καί ὑποδουλώνεται σέ ὀλοκληρωτικές διδασκαλίες καί ὁμάδες.

Ὁ Ἀποκρυφισμός καί ἡ «Νέα Ἐποχή» ἀνατρέπουν τήν περί Θεοῦ, κόσμου καί ἀνθρώπου χριστιανική πίστη, τή διδασκαλία περί καλοῦ καί κακοῦ, περί σωτηρίας καί ἐλεύθερης βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου καί ἀρνοῦνται τή μοναδικότητα τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Συχνά τά γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τά κείμενα τῶν Εὐαγγελίων, ἐρμηνεύονται ἀλληγορικά καί ἀποκρυφιστικά καί κακοποιῦνται.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς «Νέας Ἐποχῆς» κάνουν διάκριση μεταξύ τοῦ Ἰησοῦ, τόν Ὅποιο θεωροῦν ὡς ἕνα ἀπλό ἀνθρώπινο ὄργανο, καί τοῦ «χριστοῦ», ὡς κοσμικῆς κατάστασης, ὁ ὁποῖος, παρὰ τίς ποικίλες ἐκδοχές του στίς διάφορες ὁμάδες, θεωρεῖται ὡς θεϊκή ὄντοτητα «κοσμική» καί ἀπρόσωπη. Κατά τήν Θεοσοφική διδασκαλία ὁ Ἰησοῦς δέν ταυτίζεται μέ τόν «Χριστό», ὁ ὁποῖος «κατοίκησε» μέσα στόν Ἰησοῦ στό παρελ-

θόν καί θά γνωρίσει καί ἄλλες ἐνσαρκώσεις στό μέλλον.

Κατά τή «Νέα Ἐποχή» ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι «χριστός», ἀλλά τῆς «Ἐποχῆς τῶν Ἰχθύων», μιᾶς ἀστρολογικῆς δηλαδή ζωδιακῆς ἐποχῆς, πού βρίσκεται μεταξύ τῆς προηγούμενης «Ἐβραϊκῆς ἀπονομῆς» τοῦ Κριοῦ καί τῆς «Ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου». Εἶναι μία ἀκόμη ἐνσάρκωση τῆς θείας ἀπρόσωπης οὐσίας, ἕνας Ἀβατάρ, ὅπως πολλοί ἄλλοι πρό αὐτοῦ, (Ὡρος, Βούδας, Μποντισάτβα ἢ Κρίσνα, Ράμα, Ἰμάμ Μαχντί, Σανκαρατσάρα, Μαχαβίρ κ.ἄ.).

Ἐπομένως, ὁ «χριστός» τῆς «Νέας Ἐποχῆς», δέν ταυτίζεται μέ τό μοναδικό ἱστορικό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Γεννηθέντος ἐν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας καί Σταυρωθέντος ἐπί Ποντίου Πιλάτου, ἀλλά εἶναι ὁ «κοσμικός Χριστός» πού ταυτίζεται μέ τό «Ἐν», τήν Συμπαντική «Θεία οὐσία», ἡ ὁποία ἐνυπάρχει στό σύμπαν καί σέ κάθε ἄτομο.

Ὁ Ἀποκρυφισμός καί ἡ «Νέα Ἐποχή» ἀντιλαμβάνονται τόν Ἰησοῦ Χριστό ὡς «ἕνα μύστη, θεραπευτή ἢ δάσκαλο τῆς “τέχνης” τῆς ἀστρολογίας, ὅπως εἶναι ὁ Βούδας, ὁ Μωάμεθ καί οἱ δάσκαλοι τῶν ἀποκρυφιστικῶν ὁμάδων»⁶.

«Ὁ Χριστός δέν εἶναι ὁ μοναδικός Κύριος καί Σωτήρας τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά ἐκείνη ἡ ἰδιαίτερη θεϊκή ἐνέργεια πού ἐκδηλώθηκε καί στόν Ἰησοῦ τῆς Ναζαρέτ, τῆς ὁποίας καθένας θά μπορούσε νά ἀποκτήσει ἐμπειρία. Στή Νέα Ἐποχή πράγματι ὁ Χριστός παρουσιάζεται ὄχι ὡς πρόσωπο, ἀλλά ὡς δράση... γίνεται λόγος γιά λειτουργία, χριστό - ἐνέργεια καί γιά παγκόσμιο χριστικό πνεῦμα ἐνσαρκωμένο σέ ποικίλους διδασκάλους (Κρίσνα, Βούδα, Ἰησοῦ, Μωάμεθ κ.λπ.)»⁷.

6. Πορίσματα Ε' Σεμιναρίου Πίστεως, Αἴγινα 21-27.8.1993, π. Αντ. Αλεβιζοπούλου, Ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῶν αἰρέσεων καί τῆς παραθρησκείας, Αθήνα 1995, σ. 142.

7. Giuseppe Ferrari, Che cos' é il New Age, περιοδ. Religione Sette, nel mondo, ἔτος 2, ἀριθμ. 1, 1996, σ. 31.

5. Αὐτόθι, σελ. 52

Αποκρυφισμός και Νέα Έποχή σημαίνουν επιστροφή στα «ἔργα τοῦ σκοτούς» (Ρωμ. γ' 12).

Γιά τήν ἐπιστήμη, ἀλλά και τή χριστιανική διδασκαλία δέν ὑπάρχουν ἀπόκρυφες δυνάμεις οὔτε ἀπόκρυφη γνώση. Πέραν τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου ὑπάρχει μόνον ἡ πρόνοια καί ἡ παντοδυναμία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Ὁ «κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν» Θεοῦ πλασμένος ἄνθρωπος μόνον ἀπό τόν Θεό ἀναμένει τή σωτηρία του διά Ἰησοῦ Χριστοῦ καί Σωτήρος ἡμῶν. Κάθε γνώση ἀναγκαία γιά τή σωτηρία του, τοῦ ἔχει ἀποκαλυφθεῖ «ἐφ' ἅπαξ» διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀντιθέτως, ἡ σωτηρία γιά τή «Νέα Έποχή» ἐπιτυγχάνεται ἀπό τήν ἐμπειρία καί τή γνώση. «Περνᾶ μέσα ἀπό τή μεταμόρφωση τῆς συνείδησης ἀπό προσωπική σέ κοσμική. Κατά συνέπεια ἡ σωτηρία δέν εἶναι ἔργο κάποιου Ἄλλου μέ τόν ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος συνεργάζεται, ἀλλά ἀποκλειστικά ἔργο τοῦ ἴδιου τοῦ ἀνθρώπου.

Στή Νέα Έποχή δέν ὑπάρχει ἡ ἔννοια τῆς ἁμαρτίας οὔτε ἡ ἀνάγκη τῆς σωτηρίας διά τοῦ Χριστοῦ, τά πάντα στηρίζονται στήν ἄρμονία μέ τή φύση καί τόν κόσμο καί στή συμφωνία μέ τόν ἑαυτό μας»⁸.

Οἱ σημαντικές διαφορές μεταξύ «Νέας Έποχῆς» καί Χριστιανισμοῦ, γράφει στό περιοδικό «Πειραϊκή Ἐκκλησία» ὁ Andrius Valencius, εἶναι «πῶς ἡ Νέα Έποχή, ὑπό τή θρησκευτική μορφή, εἶναι ἡ θρησκεία τοῦ ἴδιου μας τοῦ ἑαυτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος χτίζει τήν πραγματικότητά του, ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ θεός τοῦ ἑαυτοῦ του.

Γιά τή Νέα Έποχή, ὁ ἄνθρωπος εἶναι τέλειος. Γιά τό χριστιανισμό εἶναι ἁμαρτωλός. Στήν πρώτη περίπτωση παραδέχεται τόν ἑαυτό του ὅπως εἶναι (γιατί ὄχι, ἂν εἶναι τέλειος), στή δεύτερη περίπτωση καλεῖται στή μετάνοια. Στήν πρώτη το-

νίζει τήν ἀνεξαρτησία του, στή δεύτερη ἀφήνει τήν ἀνεξαρτησία του. Στήν πρώτη ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀδύνατος λόγω τῆς ἄγνοιάς του, στή δεύτερη λόγω τῆς ἁμαρτίας. Στήν πρώτη λατρεύει τή δημιουργία, στή δεύτερη τόν Δημιουργό. Ἡ πρώτη βλέπει τό μυστικισμό καί τήν ἀλλαγὴ τῆς συνείδησης σάν αὐτοσκοπό, ἡ δεύτερη γιά κάποιον Ἄλλον. Στήν πρώτη ὁ ἄνθρωπος σώζεται μέ τά δικά του μέσα, στή δεύτερη σώζεται ἀπό τόν Θεό. Ἡ πρώτη ἀναζητᾶ τήν πληρότητα, ἡ δεύτερη τήν κένωση. Ἡ πρώτη θέλει τήν πνευματική ἐμπειρία καθ' αὐτή, ἡ δεύτερη γιά τόν Χριστό. Ἡ πρώτη πιστεύει στή μετενσάρκωση, ἡ δεύτερη στήν ἀνάσταση. Στήν πρώτη, ὁ συναισθηματισμός εἶναι θεμέλιο τῆς πίστεως, στή δεύτερη θεμέλιο εἶναι ἡ ἀποκάλυψη καί ὁ ἱστορικός Ἰησοῦς. Ἡ θέληση εἶναι πιό σημαντική ἀπό τό συναίσθημα. Γιά τήν πρώτη μόνον ἡ φύση εἶναι πραγματική, γιά τήν ἄλλη εἶναι ἐφήμερη. Ἡ πρώτη μιλᾶ γιά παραφυσικό, ἀναζητᾶ τίς κρυφές ἀνθρώπινες δυνατότητες, ἡ δεύτερη μιλᾶ γιά τό ὑπερφυσικό καί ἀναζητᾶ ὄχι τό ἐντυπωσιακό, ἀλλά τήν πνευματική ζωὴ πρὸς δόξα Θεοῦ. Ἡ «θρησκεία» τῆς πρώτης εἶναι ἐγωκεντρική, τῆς δεύτερης θεοκεντρική. Γιά τήν πρώτη ὁ Θεός εἶναι μιᾶ ἀκαθόριστη δύναμη, γιά τή δεύτερη εἶναι ἓνα πρόσωπο. Γιά τήν πρώτη ὁ Θεός εἶναι στόν ἄνθρωπο, γιά τήν ἄλλη ὁ Θεός εἶναι ὑπερβατικός καί κύριος.

... Ἡ διαφορά μέ τό νεοπλατωνισμό ἢ μέ τήν ἀπλούστερη ἐκδοχή του στή Νέα Έποχή, εἶναι πῶς γιά τόν χριστιανισμό, ὁ ἄνθρωπος θεωρεῖ τό Ἔνα, ἀλλά δέν εἶναι μέρος αὐτοῦ, εἶναι ἔξω ἀπό τό Ἔνα...

Δεχτήκαμε τό λόγο τῆς Γραφῆς: εἴμαστε κοινωνοί θείας φύσεως. Πῶς γίνεται αὐτό; Προορισμός μας εἶναι ἡ ἔνωση μέ τόν Θεό, ἀλλά ἡ ἔνωσή μας δέν εἶναι ὑποστατική, ὅπως συμβαίνει μέ τήν ἀνθρώπινη φύση τοῦ Χριστοῦ, οὔτε οὐσιαστική, ὅπως

8. Αὐτόθι, σσ. 30-31.

μεταξύ τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος»⁹.

Ὁ π. Βασίλειος Γεωργόπουλος παρατηρεῖ: «Ὁ ὀρθόδοξος χριστιανός ἐν προκειμένῳ βρίσκεται ἀπέναντι σέ ἓνα φαινόμενο πού μέ ἐξαιρετικῶς δόλιους τρόπους καί μεθοδικές ἐνέργειες ἀπειλεῖ νά ἀλλοιώσει τό φρόνημά του. Κινδυνεύει πνευματικά καί ὑπαρξιακά ἀπό τό φρόνημα τῆς Νέας Ἐποχῆς.

Ἐνα φρόνημα πού ἀποτελεῖ σύνθεση διαφορημάτων ἀνθρώπων πονηρῶν καί γοήτων (2 Τιμ. 3, 13), στοιχείων τοῦ κόσμου (Κολ. 2, 20), φιλοσοφίας καί κενῆς ἀπάτης (Κολ. 2, 8), πνευμάτων πλάνης καί διδασκαλίες δαιμονίων (1 Τιμ. 4, 1), γραῶδεις μύθους (1 Τιμ. 4, 7), βέβηλες κενοφωνίες καί ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως (1 Τιμ. 6, 20).

Ὁ ἀποκρυφισμός τῆς Νέας Ἐποχῆς εἶναι μία δυνητική πνευματική ἀπειλή, καθῶς ἐλλοχεύει ὁ κίνδυνος χωρίς νά τό ἀντιληφθῶν οἱ ἄνθρωποι νά ἐπιστρέψουν σ' αὐτά πού βεβαίωσαν κατά τή βάπτισή τους ὅτι ἀρνήθηκαν, τά ἔργα δηλαδή, τή λατρεία, τούς ἀγγέλους καί τήν πομπή τοῦ διαβόλου. Κίνδυνος πού καθίσταται ἀκόμα πιό ὁρατός ἐάν συνεκτιμήσουμε τό ἔλλειμμα κατήχησης πού παρουσιάζεται στους χριστιανούς μας μαζί μέ τή σύγχυση πού ἐπικρατεῖ στήν ἐποχή μας»¹⁰.

Αναφερόμενος στή σωστή στάση προσεγγίσεως τοῦ ἀποκρυφιστικοῦ χώρου καί τοῦ φαινομένου τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἐκ μέρους τῶν χριστιανῶν, ὁ π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος ὑπογραμίζει: «Ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης προσδιορίζει αὐτή τή στάση: “Ἀγαπητοί, μή πιστεύετε εἰς κάθε πνεῦμα, ἀλλά δοκιμάζετε τά πνεύματα, ἐάν εἶναι ἀπό τόν Θεό, διότι πολλοί ψευδοπροφήτες

ἐξῆλθον εἰς τόν κόσμον” (Α΄ Ἰω. δ΄ 1). Ὁ ἀπόστολος δίνει καί τό “μέτρο” ἀναγνωρίσεως: εἶναι ἡ πίστη στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ (πρβλ. Α΄ Κορ. ιβ΄ 3). Ὁ λόγος τῆς πίστεως πού κηρύττεται στήν Ἐκκλησία εἶναι ἡ πίστη στήν Κυριότητα τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ὁμολογία ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Κύριος (Ρωμ. ι΄ 8-11). Ὅποιος δέν ὁμολογεῖ τό μυστήριον τῆς σωτηρίας “ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ”, ὅτι δηλαδή ὁ Ἰησοῦς Χριστός “ἦλθεν ἐν σαρκί”, ἐμπνέεται ὄχι ἀπό τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἀλλά ἀπό τό πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου (Α΄ Ἰω. δ΄ 23)».

Καί συνεχίζει: «Στό χῶρο αὐτό (δηλαδή τῆς «Νέας Ἐποχῆς») δέν γίνεται ἀποδεκτός ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὡς μοναδικό καί ἀνεπανάληπτο πρόσωπο. Ἐκλαμβάνεται ὡς ἓνας ἀπό τούς πολλούς Δασκάλους ἢ “πνεύματα”, πού ἀνήκει σέ μιᾶ “Ἀδελφότητα” καί ἐξισώνεται μέ τόν Βούδα, τόν Μωάμεθ ἢ καί συγχρόνους γκουροῦ ἢ μετενσαρκώνεται σέ κάθε ἐποχή μέ διαφορετικά ὀνόματα... Οἱ ἀποκρυφιστές διακηρύσσουν πῶς ἔχουν τήν ἐξουσία νά ἐξαναγκάσουν τρόπον τινά τόν Θεό, μέ τίς πνευματιστικές τεχνικές τους καί τίς ἀποκρυφιστικές μεθοδεύσεις τους νά ἐναρμονιστοῦν μέ τήν “Συμπαντική ἐνέργεια” καί νά τήν χρησιμοποιοῦν κατά βούληση. Βέβαια ἐδῶ προϋποτίθεται ἄλλη ἀντίληψη γιά τόν Θεό...

Πρέπει ἀκόμη νά ποῦμε πῶς ὁ Χριστιανός δέν ἐπιδιώκει “ἐμπειρίες” καί παραφυσιολογικά φαινόμενα, οὔτε στηρίζει τήν πίστη του σ' αὐτά... Ἡ ἅγια Γραφή μᾶς πληροφορεῖ πῶς ὅλα ἐκεῖνα πού ἦσαν ἀπαραίτητα γιά τή σωτηρία, ἡ σωτήρια ἀλήθεια, παραδόθηκαν “ἅπαξ στους Ἁγίους” (Ἰούδα 3) καί ὄχι “τμηματικά”. Ἐκεῖνο λοιπόν πού μένει εἶναι νά μείνουμε πιστοί σ' αὐτή τή σωτήρια ἀλήθεια καί μέ ταπεινό φρόνημα νά τήν καταστήσουμε βίωμά μας μέσα στήν κοινωνία τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου»¹¹.

9. Andrius Valencius, Ἡ «Νέα Ἐποχή» ἀπέναντι στήν Ἀνατολική Χριστιανική Παράδοση, περιοδ. «Πειραϊκή Ἐκκλησία», σσ. 41-46, ἀναδημοσίευση ἀπό τό περιοδ. «Σύγχρονα Βήματα», τ. Ἰανουαρίου-Μαρτίου 1996.

10. π. Βασ. Γεωργοπούλου, Ἐπίκουρου Καθηγ. Α.Π.Θ. Ἀποκρυφισμός καί Νέα Ἐποχή, Εἰσήγηση στήν ΙΖ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη, Ν. Προκόπιον Εὐβοίας 2005, Πρακτικά, σ. 119.

11. π. Ἀντ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἀποκρυφισμός στό φῶς τῆς Ὀρθοδοξίας, Μαγεία, τεύχη 16-20, Ἀθήνα 1996, σσ. 421-423.

ΤΡΟΠΟΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΙΚΩΝ

του Οίκου. π. Ανδρέα Γκατζέλη

(β' μέρος)

Ἡ ἸΓ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων γιὰ θέματα Αἰρέσεων καὶ Παραθρησκείας πού πραγματοποιήθηκε στό Νέο Προκόπι Εὐβοίας ἀπό τίς 29 Ὀκτωβρίου μέχρι τίς 2 Νοεμβρίου τοῦ 2001 καί εἶχε ὡς γενικό θέμα τήν πιό πάνω προτροπή τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, στά πορίσματά της, μεταξύ ἄλλων, ἀναφέρει ὅτι:

«Ὁ σημερινός κόσμος ἔχει ἀνάγκη, ὅσο ποτέ ἄλλοτε, ἀπό ἐλπίδα. Δυστυχῶς ὁμως, παρατηρεῖται ἕνας ἀξανατόμος ἀριθμός νέων δῆθεν... ομάδων, ... πού προσφέρουν στό σύγχρονο ἄνθρωπο ψεύτικες ἐλπίδες».

Κατανοοῦμε λοιπόν ὅτι ἐκτός ἀπό τήν πρόκληση τῆς αὐτοσυνειδησίας μας, μία δεύτερη ἀλλά τό ἴδιο ἰσχυρή πρόκληση γιὰ τήν Ἐκκλησία, ἀποτελεῖ ἡ παρουσία τῶν ομάδων πού ὑπόσχονται ψεύτικες ἐλπίδες στούς ἀνθρώπους. Ποιά ἡ στάση τῆς Ἐκκλησίας μας ἐναντι αὐτῶν τῶν ομάδων;

Ὁ μακαριστός π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος ἔγραφε σχετικά μέ τό θέμα αὐτό:

«Πρέπει νά εἴμαστε σέ θέση νά προσδιορίζουμε τήν ἀληθινή ταυτότητα τῆς κάθε αἰρετικῆς καὶ παραθρησκευτικῆς ομάδας, τίς διασυνδέσεις της, τίς μεθόδους της καί τούς σκοπούς της. Πρέπει νά μπορούμε νά

Τέλος, σέ ἀνακοίνωση τῆς Διεύθυνσης Ποιμαντικῆς Διακονίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐπισημαίνεται: «Ἡ κίνηση (τῆς «Νέας Ἐποχῆς») προδίδει τή χριστιανική πίστη καί τή χριστιανική ἠθική, ἀκυρώνει τό Εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας ἐν Χριστῷ καί ἀπειλεῖ ὀλόκληρο τόν εὐρωπαϊκό πολιτισμό, ἀφοῦ στρέφει τήν προσοχή τοῦ ἀνθρώπου “μέσα του” καί τόν ἀφήνει ἀδιάφορο γιά ὅ,τι ἐμεῖς ὀνομάζουμε κοινωνικό καθῆκον, συμμετοχή στήν εὐθύνη γιὰ τήν πνευματική, κοινωνική, πολιτιστική, πολιτική καί οικονομική ἀνάπτυξη»¹².

Ὁλοκληρώνοντας τίς σκέψεις μας, μπορούμε νά ποῦμε ὅτι ἡ «Νέα Ἐποχή» εἶναι τό ἀρχαῖο ψέμα του Διαβόλου «ἔσεσθε ὡς θεοί», σέ νέα μορφή, μέ ποικίλα σατανικά

προσωπεῖα καί ἀναρίθμητες πονηρές μεθοδεύσεις.

Μαζί μέ τόν π. Ἀρσένιο Βλιαγκόφτη καταλήγουμε στό συμπέρασμα ὅτι «Σ' ὅλα τά σκοτεινά καί ἐπικίνδυνα σχέδια, γιὰ ἐπιβολή τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων καί μιᾶς παγκοσμιοποιήσεως χωρίς Χριστό καί ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί ἔχουμε νά ἀντιτάξουμε τό φῶς καί τήν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ. Στήν ψευδή καί ἐωσφορική ὑπόσχεση τῆς αὐτοθεώσεως, ἔχουμε νά ἀντιπροτείνουμε τήν ἀληθινή 'κατά χάριν' θέωση στήν ὁποία καλοῦμεθα ἀπό τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, σέ κοινωνία ἀγάπης μέ Αὐτόν καί ὑπακοῆς στό πανάγιο θέλημά Του»¹³.

12. Ἀθήνα, 22 Ὀκτωβρίου 1988.

13. π. Ἀρσ. Βλιαγκόφτη, *Ἡ ἀλήθεια γιὰ τή «Νέα Ἐποχή»*, ἀνάτυπο ἀπό τό περιοδικό «Παρακαταθήκη».

έπισημαίνουμε τόν κίνδυνο πού ἀπειλεῖ τήν προσωπικότητα τοῦ κάθε πιστοῦ, τόν κίνδυνο διάβρωσης καί ἐξαγορᾶς θεσμῶν καί προσώπων, πού γίνονται πολλαπλασιαστές τοῦ μηνύματος τῶν ομάδων μέσα στό χῶρο τῆς εὐθύνης τους».

Ἡ παρουσία λοιπόν τέτοιων ἐπικίνδυνων ομάδων στό χῶρο τῆς ποιμαντικῆς μας εὐθύνης μᾶς ἀναγκάζει μέ συνέπεια καί σοβαρότητα νά ἐνσκήψουμε στό σύγχρονο αὐτό πρόβλημα καί μέ λεπτούς ποιμαντικούς χειρισμούς νά ἀναζητήσουμε λύσεις σέ δύο βασικά ἐπίπεδα.

Νά βροῦμε τούς κατάλληλους, πειστικούς καί σύγχρονους τρόπους ἐνημέρωσης τοῦ ποιμνίου μας ἀλλά καί τῆς κοινωνίας μας γιά τούς κινδύνους πού προέρχονται ἀπό τήν δραστηριότητα τῶν ποικιλώνυμων ομάδων καί μέ ποιμαντική εὐφυΐα καί δεξιότητες νά βοηθήσουμε τά θύματα τῶν ομάδων αὐτῶν καί τίς οικογένειές τους.

Τό ἔργο αὐτό καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολο καί πολλές φορές ἐπικίνδυνο. Καί αὐτό διότι οἱ ομάδες αὐτές συστηματικά καί μεθοδευμένα ἀποκρύπτουν τήν ἀληθινή τους ταυτότητα καί τούς πραγματικούς τους σκοπούς. Ὅπως πολύ εὐστοχα παρατηρεῖ καί πάλι ὁ μακαριστός π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος:

«Οἱ ομάδες αὐτές δέν ἀποκαλύπτουν τό ἀληθινό τους πρόσωπο πρὸς τά ἔξω. Ἀκόμη καί οἱ ὀπαδοί τους στά πρῶτα μνητικά στάδια δέν γνωρίζουν τί ὑπάρχει πῶς μέσα. Οἱ ὀργανώσεις αὐτές, μέ τά πῶς ἀπίθανα ὀνόματα, μέ ποικίλα προσωπεῖα, ὅταν ἐμφανιστοῦν γιά πρώτη φορά σέ μία χώρα ἢ πόλη, δέν γεννοῦν συνήθως ὑποψίες».

Ἡ ταυτοποίηση λοιπόν τῆς κάθε ομάδας εἶναι ἡ βάση στό ἔργο ὁποιοῦ ἀσχολεῖται συστηματικά μέ τό θέμα τῶν αἱρέσεων. Ἡ ὀρθή καί ἔγκαιρη γνώση τοῦ σκηνοῦ τῶν ομάδων αὐτῶν θά βοηθήσει στήν ἀποτελεσματική προσφορά βοήθειας στούς παρυσυμένους ἀδελφούς μας. Γιά νά μπόρουμε νά ἐρευνήσουμε κάθε ομάδα θά

πρέπει νά χρησιμοποιήσουμε κάθε εὐχρηστο καί νόμιμο μέσο.

Οἱ πληροφορίες πού προκύπτουν ἀπό τήν ἔρευνα γιά τήν κάθε ομάδα ἀποσκοποῦν σέ ἓνα βασικό σκοπό. Νά βοηθήσουμε τά θύματα τῶν ομάδων αὐτῶν καί τίς οικογένειές τους μέ τόν πῶς ἀποτελεσματικό, ὑπεύθυνο καί σωτήριο τρόπο. Οἱ γνώσεις αὐτές θά μᾶς βοηθήσουν νά δημιουργήσουμε ἓνα κοινό γλωσσάρι ἐπικοινωνίας μέ τά θύματα, δεδομένου ὅτι πολλές ἀπό τίς ομάδες αὐτές χρησιμοποιοῦν λέξεις καί φράσεις μέ ἐντελῶς διαφορετικό περιεχόμενο ἀπό τό ὁποῖο ἔχουν στήν κοινή τους χρήση. Μάλιστα πολλές φορές ἡ ὀρολογία τῶν ομάδων εἶναι χριστιανική, ἢ ἐννοιολογική ταυτότητα καί τό περιεχόμενο τῶν λέξεων ὅμως εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετη καί ἀντιχριστιανική. Ἀκόμη αὐτές οἱ γνώσεις μᾶς βοηθοῦν νά καταλάβουμε τήν καινούργια ταυτότητα πού ἀπέκτησε ὁ ἄνθρωπος μέσα στήν ομάδα, πῶς σκέφτεται, τί τόν ἀπασχολεῖ, τί τόν φοβίζει. Νά ἀντιληφθοῦμε τήν αὐτοσυνειδησία του καί νά κατανοήσουμε τόν τρόπο πού αὐτοπροσδιορίζεται στούς ἄλλους. Διότι ὅπως ἀναφέρει ὁ π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος:

«Ἡ ὅλη στρατηγική τῆς ποιμαντικῆς προσφορᾶς μας θεμελιώνεται κατ' ἀρχήν στήν ὀρθή διάγνωση τοῦ προβλήματος».

Ἡ ὀρθή διάγνωση τοῦ προβλήματος εἶναι ἡ κατανόηση ἀπό μέρους μας ὅτι ὁ πλανημένος ἄνθρωπος εἶναι ἓνας πνευματικά ἄρρωστος ἄνθρωπος. Βρίσκεται σέ πνευματική καί ψυχολογική ἐξάρτηση ἀπό τήν ομάδα καί δέν συμμετέχει προσωπικά στήν ὅλη συζήτηση. Οἱ ἀπαντήσεις πού δίνει καί ὁ τρόπος πού σκέφτεται καί ἐκφράζεται εἶναι αὐτοματοποιημένος. Δέν ἔχει ἐλεύθερη προαίρεση καί βούληση. Γιά νά τόν βοηθήσουμε νά ἐλευθερωθεῖ ἀπό αὐτή τήν κατάσταση πρέπει νά κατανοήσουμε τήν ομάδα στήν ὁποία ἀνήκει.

Γι' αὐτό μέ προσεκτικό καί συστηματικό τρόπο συγκεντρώνουμε τά στοιχεῖα γιά

κάθε ομάδα και τά αξιολογούμε αμερόληπτα και αντικειμενικά. Χωρίς φανατισμούς και απαλλαγμένοι από τις όποιες δικές μας έρμηνείες και προϋποθέσεις, προσπαθούμε να κατανοήσουμε σέ βάθος τις θέσεις και τις απόψεις, τόν τρόπο δράσης και τις μεθοδεύσεις τής κάθε ομάδας. Και πάλι ό π. Αντώνιος μᾶς προειδοποιεί:

«Η σωστή και αντικειμενική ενημέρωση πρέπει να στηρίζεται σέ στοιχειά. Για κανένα λόγο δέν επιτρέπεται να αποτελεί φθηνή προπαγάνδα».

Η αντικειμενική ενημέρωση οφείλει να είναι και έγκαιρη ενημέρωση. Ταυτόχρονα, για να είμαστε αποτελεσματικοί στην βοήθεια πού θά προσφέρουμε, θά πρέπει να γνωρίζουμε όλα τα στάδια τής διαδικασίας μύησης στην ομάδα. Έτσι θά μπορέσουμε να αξιολογήσουμε σωστά τόν βαθμό και τό μέγεθος του έπηρεασμοῦ πού έχει υποστεί τό θύμα από τήν ομάδα. Αυτό θά μᾶς κάνει ικανούς να είμαστε ουσιαστικοί στό χειρισμό τής κάθε περίπτωσης. Έάν π.χ τό θύμα βρίσκεται στά αρχικά στάδια μύησης στην ομάδα, ή αποκάλυψη από μέρους μας τῶν πιό «προχωρημένων» διδασκαλιῶν και διαδικασιῶν, θά λειτουργήσει σωτήρια για τήν αφύπνιση τήν προσωπικής κρίσης του θύματος.

Παράλληλα, τά στοιχειά πού θά συλλέξουμε από τήν προσεκτική έρευνά μας, θά μᾶς παρέχουν τις κατάλληλες **ἀποδείξεις** για να φανερώσουμε τήν πραγματική ταυτότητα τής ομάδας. Τό ξεσκεπάσμα και ή αποκάλυψη τῶν πραγματικῶν στόχων και σκοπιμοτήτων τής ομάδας, θά συντελέσει στην προφύλαξη και διάσωση τόσο του οικογενειακού περιβάλλοντος του θύματος όσο και στό ίδιο τό θύμα. Ιδιαίτερα αυτό τό σημείο απαιτεί ἀριστοτεχνικό χειρισμό από μέρους μας. Δέν είναι ευχάριστο τό θύμα να αισθανθεί ότι του «τραβᾶμε τό χαλί κάτω από τά πόδια». Η ανασφάλεια, πού οὔτως ή ἄλλως αισθάνεται αφού είναι μακριά από τήν χάρη του Θεοῦ, θά μεγιστοποιηθεί ἄν

είμαστε ἄτσαλοι και ἄγαρμποι στό νευραλγικό αυτό σημείο του ξεσκεπάσματος τής ομάδας μέ τήν όποία σχετίζεται.

Σέ διαπροσωπικό επίπεδο, στην έπαφή μας μέ τά θύματα τῶν ομάδων αυτών, οφείλουμε να έχουμε υπ' ὄψιν μας ότι έχουμε να κάνουμε μέ ανθρώπους βαθιά πληγωμένους και πολύ ταλαιπωρημένους. Οί αίρετικοί δέν είναι οί έχθροί μας, είναι τά ἄρρωστα παιδιά μας πού χρειάζονται περισσότερη φροντίδα, στοργή και αγάπη από τά υγιή. Ἀλλά ή ἄρρώστια τους είναι μεταδιδόμενη και κολλητική και γι' αυτό είναι ἀπαραίτητες και ἀναγκαῖες κάποιες προφυλάξεις.

Ο βασικότερος στόχος στην έπαφή μας μέ τά θύματα οποιασδήποτε ομάδας είναι, ή ενεργοποίηση και αφύπνιση τής προσωπικής σκέψης και κρίσης. Μέ μαεστρία σπρώχνουμε τό θύμα να κριτικάρει τήν ομάδα και να σταθεῖ ἀπέναντί της. Γι' αυτό είναι ἀπαραίτητο στην συζήτηση να μὴν ταυτίζουμε τό θύμα μέ τήν ομάδα, αλλά να υπάρχει **σαφέστατος διαχωρισμός** ό όποῖος θά καλλιεργείται ἐντέχνως από τις φράσεις, τις λέξεις και κυρίως τις ερωτήσεις μας.

Κατά τή διάρκεια τής συνάντησης μέ τά θύματα τῶν ομάδων αυτών, ή συμπεριφορά μας πρέπει να ἀποδεικνύει ότι ὄντως είμαστε παιδιά του πρᾶου και ταπεινοῦ τῆ καρδία Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μέ τόν πρόπονα σεβασμό και μέ στοργική συγκατάβαση ἀντιμετωπίζουμε τόν συνομιλητή μας. Ἀκόμη και ὅταν καταλαβαίνουμε ότι αυτά πού μᾶς λέει δέν είναι δικές του απόψεις αλλά οί πάγιες και στεγανές τοποθετήσεις τής ὀργάνωσης. Και τότε του δείχνουμε πώς τόν ἀναγνωρίζουμε ως ἀναζητητή τής ἀλήθειας. Τόν ἀκούμε μέ προσοχή και δημιουργούμε ἀτμόσφαιρα κατάλληλη και φιλική για να μπορέσει ἄνετα να ἐκφραστεί. Ἀφουγκραζόμαστε τούς προβληματισμούς του και προσπαθούμε να τόν βοηθήσουμε μέ εὔστοχες ερωτήσεις, να ἐκφράσει τούς βαθεῖς και μύχιους προβληματισμούς

του. Γι' αυτό και μέ ευγενικό τρόπο αποφεύγουμε τὰ θέματα πού ξέρουμε, ὅτι ἐνεργοποιοῦν τίς αυτόματες ἀπαντήσεις τῆς ομάδας. Στόχος μας ἡ ἐνεργοποίηση τῆς κριτικῆς σκέψης.

Οἱ δικές μας ἀπαντήσεις στά ἐρωτήματα τοῦ θύματος πρέπει νά εἶναι πάντοτε τεκμηριωμένες καί ξεκάθαρες. Χρειάζεται προσεκτική καί συστηματική προετοιμασία πρὶν ἀπό κάθε συνάντηση. Καί ἐάν δέν γνωρίζουμε κάτι εἶναι πρὸς τιμὴν μας νά τό ὁμολογήσουμε. Πολλές φορές αὐτή ἡ ταπείνωση γλυκαίνει τὴν ἐπικοινωνία. Σέ καμία περίπτωση δέν πρέπει νά καταφύγουμε σέ ἀνακρίβειες ἢ ὑποθετικές ἐρμηνεῖες. Σέ καμία περίπτωση δέν πρέπει νά ξεστομίζουμε ὕβρεις καί εἰρωνικές κουβέντες. Τὰ αἰσθήματα ἀγάπης πρὸς τό θύμα τῆς ομάδας πρέπει νά φανερώνονται μέ κάθε τρόπο δυναμικά καί ξεκάθαρα. Ὁ Ἅγιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης μᾶς προειδοποιεῖ:

«Υπάρχουν ἄνθρωποι οἵτινες εὐχονται διὰ τούς ἐχθρούς αὐτῶν, ἢ διὰ τούς ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀπώλειαν καί τὰς βασάνους ἐν τῷ πυρὶ τῆς κολάσεως. Σκέπτονται οὕτω, διότι δέν ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνος δέ, ὅστις ἐδιδάχθη αὐτὴν, χέει δάκρυα δι' ὅλον τὸν κόσμον.

Λέγεις, ὅτι εἶναι κακοῦργος οὗτος καί ἄς καὶ ἐν τῷ πυρὶ τοῦ Ἄδου.

Σέ ἐρωτῶ ὅμως, ἐάν ὁ Θεός δώσῃ εἰς σέ καλόν τόπον ἐν τῷ παραδείσῳ καί ἴδῃς ἐρριμμένον εἰς τὰς φλόγας ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον ἠύχου αὐτά, ἄρα γέ καί τότε δέν θά λυπηθῆς αὐτόν, οἷοσδήποτε καί ἂν ἦτο, ἔστω καί ἐχθρός τῆς Ἐκκλησίας;

Ἡ μήπως ἔχῃς καρδίαν σιδηρᾶν; Ἄλλ' ἐν τῷ παραδείσῳ σίδηρος δέν χρειάζεται».

Ἡ ἀπελευθέρωση ἐνός θύματος ἀπὸ μιᾶς ὀλοκληρωτικῆς ομάδας εἶναι μακροχρόνια διαδικασία πού χρειάζεται μεγάλη ὑπομονή. Στό πρῶτο στάδιο πρέπει νά ξεπεράσουμε τούς ἐνδοιασμούς τοῦ θύματος ἀπέναντί μας. Κανείς δέν δέχεται συμβουλές

καί ὑποδείξεις ἀπὸ ἄνθρώπους πού θεωρεῖ ἐχθρούς του. Μόλις καί μετὰ βίας κάποιος δέχεται μιᾶ συμβουλή ἀπὸ τούς φίλους του. Ὅσο τό θύμα ἔχει ἀπέναντί μας θέσῃ ἄμυνας, ὅσο μᾶς θεωρεῖ ἐξ ὀρισμοῦ ὑποπτους καί ἐπικίνδυνους, δέν θά μπορέσουμε νά τοῦ προσφέρουμε οὐσιαστική βοήθεια. Πρέπει νά τόν πείσουμε γιὰ τὴν ἀγάπη καί τό ἐνδιαφέρον μας. Ἐάν μᾶς δεῖ ὡς φίλους ἴσως μπορέσει νά ἀνοιχτεῖ, ἐκφράζοντας τούς πραγματικούς προβληματισμούς του. Τότε μόνο θά ἀκούσει τίς συμβουλές μας. Γι' αὐτό καί δέν εἶναι ἀπαραίτητο κάθε ἐπικοινωνία καί συνάντηση μέ τό θύμα νά γίνεται μέ σκοπὸ τὴν συζήτηση γύρω ἀπὸ τὰ ὑπαρξιακά θέματα.

Ἀλλά καί ὅταν τὰ πράγματα πᾶνε καλά καί τό θύμα θελήσει νά ἀπελευθερωθεῖ ἀπὸ τὴν ομάδα καί τότε πρέπει νά ἔχουμε ὑπόψιν μας ὅτι ἔχουμε νά κάνουμε μέ προσωπικότητα ὑπανάπτυκτη καί ἡμικατεστραμμένη. Μέ ἄνθρωπο πού ἔχει σοβαρά ψυχολογικά καί συναισθηματικά κενά. Χρειάζεται περισσότερη δουλειά γιὰ νά ἐνταχθεῖ ἓνα θύμα στὴν κοινωνία καί στὸν δρόμο τῆς πνευματικῆς ζωῆς, παρὰ γιὰ νά βγεῖ μέσα ἀπὸ τὴν ομάδα στὴν ὁποία εἶναι μπλεγμένο.

Σ' αὐτό τό στάδιο πρέπει μέ μεγάλη προσοχή νά ἐλέγξουμε τὰ κίνητρα τῆς ἀπομάκρυνσης ἀπὸ τὴν ομάδα. Μπορεῖ τό θύμα νά ἀπομακρύνεται ἐπειδὴ θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του ἀνάξιο νά ἀνταποκριθεῖ στίς ὑψηλές ἀπαιτήσεις, γιὰ ἠθική καί καθαρὴ ζωὴ, πού ἔχουν τὰ μέλη τῆς ομάδας. Στὴν περίπτωση αὐτὴ συνεχίζει νά θαυμάζει τὴν ομάδα καί ὅπως ἀναφέρει ὁ μακαριστός π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος:

«Δέν ἔχει συντελεστεῖ ἀποδέσμευση ἀπὸ τὴν "ἀπόλυτη αὐθεντία" τῆς ὀργάνωσης».

Υπάρχει βέβαια καί ἡ περίπτωση τό θύμα νά ἀντιδράσει στίς ἀπόλυτες ἀπαιτήσεις τῆς ομάδας γιὰ ὑποταγή καί νά ἀπομακρυνθεῖ χωρὶς ὅμως νά ἔχει ξεκαθαρίσει μέσα του ὅτι ἡ ομάδα στὴν ὁποία ἀνῆκε εἶναι αἴρεση καί πλάνη.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ «ΠΟΛΛΟΥ ΟΧΛΟΥ» ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ΣΚΟΠΙΑ»

τῆς Φωτεινῆς Περγιουδάκη,
μέλους τοῦ Πνευμ. Συμβουλίου τῆς Π.Ε.Γ.

Ἡ διδασκαλία τῆς ἐταιρίας «Σκοπία» περὶ θανάτου καὶ ἀναστάσεως τοῦ «πολλοῦ ὄχλου», τῶν ὁπαδῶν της εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸν θάνατο ἐκμηδενίζεται καὶ δέν ὑπάρχει πλέον. Ὁ θάνατος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἴδιος μὲ τὸν θάνατο τῶν ζώων.

Τὴν ἴδια ἀποψη δέν ἔχει ὅμως καὶ γιὰ τοὺς 144.000 «χρισμένους», οἱ ὁποῖοι μετὰ

τὸν θάνατο δέν ἐκμηδενίζονται ἀλλὰ ἀνασταίνονται αὐτοστιγμεί ὡς πνευματικὰ ὄντα στὸν οὐρανό.

Ἡ Ἁγία Γραφή ἀντιθέτως ἀναφέρει ὅτι «καὶ ἐπιστρέψῃ τό χῶμα εἰς τὴν γῆν, καθὼς ἦτο, καὶ τό πνεῦμα ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν Θεόν, ὅστις ἔδωκεν αὐτό» (Ἐκκλ. ιβ' 7). Ἐπομένως ὁ ἄνθρωπος δέν ἐκμηδενίζεται.

Συναντήσαμε καὶ τὴν περίπτωση τῶν θυμάτων πού ἀηδιασμένα καὶ μπουχτισμένα ἀπὸ τίς ὑπερβολικά σκληρές ἀπαιτήσεις τῶν ομάδων, ἀντιδρῶν ἀπορρίπτοντας κάθε σχέση μὲ τὰ πνευματικὰ θέματα. Δέν θέλουν νά ἐνταχθοῦν οὔτε στὴν Ἐκκλησία ἀλλὰ καὶ οὔτε σέ κάποια ἄλλη ομάδα καὶ προσπαθοῦν νά ἀπολαύσουν μὲ βουλιμία τὴν ζωὴ πού στερήθηκαν μέσα στὴν ὀργάνωση.

Ὁ π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος ἀναφέρει καὶ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία:

«παραμένει στὸ πρῶν θύμα ἢ ἐπιθυμία γιὰ ἐξάρτηση ἀπὸ κάποια αὐθεντία».

Σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση χρειάζεται πολὺ λεπτὸς ποιμαντικὸς χειρισμὸς ὥστε νά βοηθήσουμε τὸν ἄνθρωπο νά ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ ὅποιαδήποτε ἐξάρτηση, εἴτε ἀπὸ ἄλλους εἴτε καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό. Νά στρέψουμε τὴν πάσαν ἐλπίδα του στὸν μόνον δυνάμενο σῶσαι καὶ τό θύμα καὶ ἐμᾶς ἀπὸ τὰ δίχτυα τοῦ πονηροῦ, στὸν ἀληθινὸ Θεὸ τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό.

Τὸ κυριότερο μέσο γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἀγώνα μας καὶ τὴν ἀνακούφιση τῆς ἀγωνίας μας στὸν Ἀντιαιρετικὸ τομέα εἶναι ἡ προσευχή. Τὸ παρακάτω παράδειγμα ἀπὸ τὸν βίο τοῦ Μεγάλου Παϊσίου εἶναι χαρακτηριστικό:

Ὁ Ὅσιος Παῖσιος ὁ Μέγας προσήχετο διὰ τὸν μαθητὴν αὐτοῦ, ὅστις ἠρνήθη τὸν Χριστόν καὶ, ἐνῶ προσήχετο, ἐνεφανίσθη εἰς αὐτόν ὁ Κύριος καὶ εἶπε: «Παῖσιε, διὰ ποῖον ἰκετεύεις; Δέν γνωρίζεις ὅτι ἠρνήθη Ἐμέ; Ἄλλ' ὁ Ὅσιος ἐσυνέχιζε νά λυπῆται τὸν μαθητὴν αὐτοῦ, καὶ τότε εἶπεν ὁ Κύριος: «Παῖσιε, ἐξομοιώθης πρὸς Ἐμέ κατὰ τὴν ἀγάπην».

Διότι ὅπως καὶ πάλι μᾶς λέει ὁ σύγχρονος Ἅγιος Σιλουανὸς ὁ Ἀθωνίτης: «ἄνευ Ἁγίου Πνεύματος ἢ γνῶσις τῶν οὐρανίων εἶναι ἀδύνατος».

Ἄν λοιπὸν δέν φωτίσει ὁ Θεὸς τοὺς πλανεμένους ἀδελφούς μας, ὅλες μας οἱ προσπάθειες θά μείνουν ἄκαρπες. Δέν εἴμαστε ἐμεῖς πού σώζουμε τοὺς ἀδελφούς. Κανείς δέν σώζει κανένα. Ὅλους μᾶς σώζει ὁ Χριστός. Ἐμεῖς φροντίζουμε μὲ τίς γνώσεις καὶ τίς ἐμπειρίες μας νά γίνουμε εὐχρηστα ἐργαλεῖα στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, ὥστε ἂν καὶ ὅποτε θελήσει νά μᾶς χρησιμοποιήσει γιὰ τό ἔργο Του. Γι' αὐτό πρῶτα ἀπ' ὅλα καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἄς προκρίνουμε τὴν ἔμπονη προσευχὴ γιὰ τοὺς πλανεμένους, παρακαλώντας τὸ Ἅγιο Πνεῦμα νά τοὺς ὀδηγήσει στὸ ἀσφαλές λιμάνι τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀμήν.

Κατά τή «Σκοπιά» «ή ανάστασις θά γίνη κατά στάδια» (Απελευθέρωσις 1926, σελ. 342). «Η ανάστασις θά λάβη χώρα ἐντός ἡμισείας ἑκατοεντηρίδος» (Κυβέρνησις 1926, σελ. 342-344). Εἶναι φανερό ὅτι ἡ ἔταιρία κηρύττει μιά σταδιακή ἀνάστασις τῶν νεκρῶν καί ὄχι μιά καθολική γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους, ὅπως εἶπε ὁ Κύριός μας: «οἱ νεκροί θέλουσιν ἀκούσει τήν φωνήν αὐτοῦ [τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ] καί οἱ ἀκούσαντες θέλουσι ζήσει πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις θέλουσιν ἀκούσει τήν φωνήν αὐτοῦ» (Ἰωαν. ε' 25-28).

Ὅπως ἔχουμε γράψει καί σέ προηγούμενα ἄρθρα ἡ ἔταιρία «Σκοπιά» ἀλλάζει τά δόγματα της παρ' ὅλο πού, ὅπως ὑποστηρίζει, καθοδηγεῖται ἀπό τό Πνεῦμα τό Ἅγιο. Ἄς δοῦμε τί ἐλπίδα εἶχε ὁ «πολύς ὄχλος» μέχρι τό 1930 καί τί ἄλλαξε μετά, ἀφοῦ ἦρθε «περισσότερο φῶς».

Σκοπιά, 1916, σελ. 140: «Ὁ πολύς ὄχλος εἶναι οὐράνια τάξις...».

Καταλλαγή, 1928, σελ. 172-173: «Ὁ πολύς ὄχλος ὀρθῶς ὀρίζεται ὡς μέρος τῆς ἐκκλησίας διότι ἐκλήθησαν νά ἀποτελέσου-

σι μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ». Μετά ἀλλάζει: **Φῶς, Α', 1930, σελ. 101-102:** «μέγα πλῆθος! Αὐτοί δέν εἶναι στή διαθήκη οὔτε ἐχρίσθησαν δι' αὐτήν - Ἔχουν ἐπιδοκιμασθῆ ἴσον διά τήν θέση ὡς δοῦλοι τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως διά τοῦτο εἶναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου». Ἐπίσης, γράφει στό βιβλίον «Ἅγιο Πνεῦμα ἢ Δύναμις», **σελ. 130:** «ἀπό τό 1935 ἔγινε σαφές, ὅτι ὁ πολύς ὄχλος ἀποτελεῖ μιά ἐπίγεια τάξη πού δέν ἔχει ἀναγεννηθεῖ».

Ἐπειδή γνωρίζουμε πῶς λειτουργεῖ ἡ ἔταιρία «Σκοπιά» εἶναι εὐλογο νά ὑποθέσουμε ὅτι αἰτία τῆς ἀλλαγῆς αὐτῆς ἦταν ὅτι ὁ ἀριθμός τοῦ «ὑπολοίπου» τῶν 144.000 «χρισμένων», πού αὐξανόταν ἀπό τό 1935 συνεχῶς καί αὐτό ἦταν ἀντίθετο μέ τίς διδαχές της. Ἔτσι ἔκανε τό διαχωρισμό σέ «χρισμένους» καί «πολύ ὄχλο». Δημιουργήθηκαν δηλαδή ὑπηρετές γιά νά προωθοῦν τά συμφέροντα τῆς ἔταιρίας.

Ἄς δοῦμε τώρα τί γράφει ἡ «Σκοπιά» γιά τήν ἀνάστασις τῶν νεκρῶν καί μέ τί σώματα ἀνασταίνονται:

Ἀγαθά Νέα, 1976, σελ. 94: «Στήν ἀνάστασις ὁ Θεός θά δημιουργήσῃ ἕνα ἐντελῶς νέο σῶμα ἀπό τά στοιχεῖα τῆς γῆς».

Ἡ Ἀλήθεια πού ὀδηγεῖ στήν αἰώνια ζωή, 1968, σελ. 109: «Ὁ Θεός...μπορεῖ νά προμηθεύσῃ στόν καθένα ἕνα κατάλληλο σῶμα ἀκριβῶς ὅπως ἔκαμε ὅταν δημιούργησε τόν πρῶτο ἄνθρωπο καί νά φυτεύσῃ ἐκ νέου στόν ἐγκέφαλο τίς ἀκριβεῖς ἀναμνήσεις ὅλων ὅσων εἶχε μάθει καί γνωρίσει τό ἄτομο στήν διάρκεια τῆς πρωτέρας ζωῆς του. Ἔτσι τό ἄτομο θά ἐξέλθῃ μέ τήν ἴδια προσωπικότητα πού εἶχε πρὶν πεθάνει».

Σκοπιά, 1.7.98, σελ. 21: «Ἄν καί οἱ ἀναστημένοι θά εἶναι τά ἴδια ἄτομα πού ἦταν πρὶν τό θάνατό τους δέν θά χρειάζεται νά ἔχουν τά ἴδια σώματα. Τό καινούργιο σῶμα θά εἶναι ὑγιές καί σέ λογικό βαθμό ὁμοιο μέ τό ἀρχικό σῶμα ὡστε νά ἀναγνωρίζεται ἀπό τά ἀγαπημένα του πρόσωπα».

Παρατηροῦμε ὅτι τά κείμενα αὐτά τῆς «Σκοπιάς» εἶναι τελείως παράλογα καί

Σημείωση τῆς Σύνταξης

- Τά ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν τίς ἀπόψεις τῶν συγγραφέων τους. Ἡ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ δέν φέρει εὐθύνη γιά τίς ἀπόψεις τῶν ἀρθρογράφων.
- Οἱ ἀναδημοσιεύσεις σχολίων ἢ πληροφοριῶν ἀπό ξένα ἢ ἑλληνικά περιοδικά καί ἄλλα ἔντυπα ἢ τό διαδίκτυο δημοσιεύονται μέ κάθε ἐπιφύλαξη, ἀφοροῦν σέ ἀπόψεις καί δέν στοχεύουν στήν προσβολή ἢ στήν ἀπομείωση τῆς τιμῆς καί τῆς ὑπολήψεως τῶν προσώπων, στά ὅποια ἀναφέρονται καί τά ὅποια σεβόμεθα δεόντως.
- Τήν εὐθύνη γιά τίς ἐκφραζόμενες ἀπόψεις στίς δημοσιευόμενες ἐπιστολές φέρουν ἀποκλειστικά οἱ ἐπιστολογράφοι καί ὄχι ἡ Σύντακτικὴ Ἐπιτροπή.
- Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευση, κατόπιν ἀδείας ἀπό τήν Διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ.

ἐκτός τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Κάνει λόγο γιά μία νέα δημιουργία καινούργιων σωμάτων ἀπό γήινα στοιχεῖα ὅπως δημιούργησε ὁ Θεός τόν Ἀδάμ, καί γιά ἐμφύτευση στόν ἐγκέφαλο ἐκάστου τῶν ἀναμνήσεων πού εἶχε πρῖν πεθάνει. Τί σχέση ὅμως μπορεῖ νά ἔχει ἡ πρώτη δημιουργία τοῦ Ἀδάμ μέ αὐτή τή διδασκαλία, ἀφοῦ ἀπό τόν Ἀδάμ προῆλθε ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα; Τώρα θά δημιουργηθοῦν λέει, σώματα νέα σέ λογικό βαθμό ὅμοια μέ τά ἀρχικά σώματα. Ἄς δοῦμε μία ἀκόμη περιέργη διδασκαλία τῆς «Σκοπιᾶς».

Σκοπιᾶ, 1.7.1998, σελ. 22-23: «Οἱ πιστοὶ πού πέθαναν λίγο πρῖν τό τέλος τοῦ Σατανᾶ πιθανόν θά εἶναι ἀνάμεσα στούς πρώτους πού θά ἐγερθοῦν. Ἐπίσης θά ἀναστηθοῦν νωρίς οἱ πιστοὶ ἄντρες τῆς ἀρχαιότητος, οἱ ὁποῖοι θά ὑπηρετήσουν ὡς ἄρχοντες». Ἐπίσης στό βιβλίο **«Χιλιετής Βασιλεία», 1973, σ. 35:** «Ἀνάμεσα σ' ἐκείνους πού θά βγοῦν ἀπό τόν Ἄδη θά εἶναι καί ὁ κακοποιός πού κρεμάστηκε...δίπλα στόν Ἰησοῦ. Αὐτός ὁ κακοποιός θά βγεῖ ἀπό τόν Ἄδη καί θά μπεῖ στόν ἐπίγειο παράδεισο».

Ἀκόμα, κατά τή «Σκοπιᾶ», οἱ Δίκαιοι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης θά ἀναστηθοῦν γιά νά ζήσουν στή γῆ, παρόλο πού ὁ Θεός ἔχει ὑποσχεθεῖ μία ἐπουράνια πόλη (Ἐβρ. ιγ' 14). Ὅσο γιά τόν ληστή, αὐτός ἔλαβε τή συγχώρηση ἀπό τόν ἴδιο τόν Ἰησοῦ Χριστό ἐπάνω στόν σταυρό. Εἶναι ὁ πρῶτος κάτοικος τῆς οὐρανόου Βασιλείας, γιατί ὁ Κύριος τοῦ εἶπε: «σήμερον θέλεις εἶσθε μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ Παραδείσῳ». Ἐπομένως ὁ ληστής δέν θά ζήσει στόν «ἐπίγειο παράδεισο».

Ἐν συνεχείᾳ ἡ ἐταιρία μᾶς πληροφορεῖ γιά τήν ἀποκατάσταση τῶν ἀναστημένων καθώς καί τῶν ἐπιζώντων κατά τόν Ἀρμαγεδδώνα:

Γνώση, 1995, σελ. 185: «Οἱ ἐπιζήσαντες καί οἱ ἀναστημένοι θά γίνουν πλήρως ζωντανοί ὅταν θά φτάσουν σέ τελειότητα ἀπηλλαγμένοι ἀπό τήν ἁμαρτία». Ἐπίσης στή σελ. 187 γράφει: «Οἱ τέλειοι ἄνθρωποι θά ἔχουν διαφορετικά ταλέντα καί προσωπικότητες».

Σκοπιᾶ, 1.5.05, σελ. 16: «Ὅσοι ἀποκατασταθοῦν σέ ζωή μέσω ἀνάστασις δέν θά ἔχουν ἀναπηρίες καί ἀσθένειες σάν αὐτές πού ἀντιμετωπίζουν οἱ ἄνθρωποι σήμερα (Ἠσ. 33, 21)».

Στό βιβλίο **«Γεννηθήτω τό θέλημά σου», 1958, σελ. 277** γράφει ἐπίσης: «Στήν διάρκεια τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως τῆς χιλιετοῦς Βασιλείας ὅσοι ἄδικοι θά ἀνθίστανται στίς ἀνορθωτικές κρίσεις θά ἐκτελοῦνται ἀπό τόν Κριτῆ Ἰησοῦ». Καί στίς **σελ. 377-378:** «Στό τέλος τῆς χιλιετοῦς Βασιλείας θά ληθῆ ὁ Σατανᾶς...ἔτσι ἐκείνοι πού ἀφήνουν ἰδιοτελῶς τόν ἑαυτό τους νά πλανηθῆ ἔχει ἄφεθῆ τόσο ἀκαθόριστο (τό τέλος), ὅσο καί ἡ ἄμμος παρά τό χεῖλος τῆς θαλάσσης. Ὅλοι αὐτοὶ θά καταστραφοῦν».

Πρέπει νά ἐπισημάνουμε ἐδῶ, ὅτι κατά τήν ἐταιρία ὅσοι θά ἀναστηθοῦν θά ἔχουν ὑγιῆ σώματα ἐν ἀντιθέσει μέ τούς ἐπιζώντες κατά τόν Ἀρμαγεδδώνα, οἱ ὁποῖοι θά περάσουν μέ ὅσες τυχόν ἀναπηρίες σωματικές καί πνευματικές εἶχαν πρῖν τόν Ἀρμαγεδδώνα. Στή χιλιετή Βασιλεία μέ τήν ἐφαρμογή τῶν «ἠφέλειων τοῦ Χριστοῦ» καί μέ τήν ἐκπαίδευση θά βοηθηθοῦν νά προσδεύσουν διανοητικά, συναισθηματικά καί πνευματικά μέχρι νά ἀποκτήσουν τελειότητα (**Ἐπιβίωσις, 1984, σελ. 159**). Παρ' ὅλα αὐτά, ὅποιος στή χιλιετή Βασιλεία, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας ὅλοι θά κρίνονται, ἀντιστέκεται στίς ἐνέργειες τῆς «Σκοπιᾶς», ὁ Ἰησοῦς Χριστός θά τόν καταστρέφει. Δηλαδή ἔχουμε καί δεύτερο σωματικό θάνατο. Ὅμως, ἐνῶ ἡ ἀνθρωπότητα ὑποτίθεται ὅτι θά ἔχει τελειοποιηθεῖ στό τέλος τῶν χιλίων ἐτῶν οἱ ἐναπομείναντες ἀπό τόν «πολύ ὄχλο» θά πλανηθοῦν ἀπό τόν Σατανᾶ καί θά καταστραφοῦν.

Ἐτσι ἡ ἐταιρία κηρύττει δύο θανάτους σωματικούς, δύο κρίσεις καί ὄχι ἓνα θάνατο καί μία κρίση, ὅπως ἀναφέρει ἡ Ἀγία Γραφή (Ἐβρ. θ' 27) «καί καθὼς εἶναι ἀποφασισμένο εἰς τοὺς ἄνθρώπους ἅπαξ νά ἀποθάνωσι, μετὰ δέ τοῦτο εἶναι κρίσις».

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

ΕΝΣΤΑΣΗ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΒΟΥΔΙΣΤΙΚΟΥ
ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΥ (MINDFULNESS)
ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Μᾶς κοινοποιήθηκε ἡ ἀκόλουθη ἐπιστολή τῆς «Πανελληνίας Ἑνώσης Γονέων» πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Ὑγείας, τὴν ὁποία δημοσιεύομε. Ἀπὸ τὸ περιεχόμενό της μᾶς δίνεται ἡ ἐντύπωση, ὅτι τίθεται πρόβλημα πιθανοῦ προσηλυτισμοῦ τῶν μαθητῶν στὰ σχολεῖα, πράγμα τὸ ὁποῖο ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Σύνταγμα.

«Ἀγία Παρασκευή, 14 Σεπτεμβρίου 2018
Πρὸς:

1. Ὑπουργεῖο Ὑγείας,
Γενικὴ Διεύθυνση Ὑπηρεσιῶν Ὑγείας,
Δ/ση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Ὑγείας,
Τμῆμα Γ' Ἀνάπτυξης Προγραμμάτων
Ἀγωγῆς Ὑγείας καὶ Πρόληψης.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, αὐτὴ πού ἴδρυσεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός μὲ τὴ σταυρική του θυσία, εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλήθειας, κηρύττει καὶ ὁμολογεῖ τὴ σωματικὴ ἀνάστασις ὅλων τῶν νεκρῶν ταυτοχρόνως καὶ ὄχι σταδιακά. Μία ἀνάστασις μόνο ὑπάρχει καὶ μετὰ ἡ κρίσις. «Πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις θέλουσι ἀκούσει τὴ φωνὴ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες θέλουσιν ζῆσαι», «οἱ πράξαντες τὰ ἀγαθὰ εἰς ἀνάστασιν ζωῆς καὶ οἱ πράξαντες τὰ φαῦλα εἰς ἀνάστασιν κρίσεως» (Ἰωαν. ε' 25-28).

Ὅσο γιὰ τοὺς ἐπιζῶντες στὴ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου μας, μιλάει ὁ Ἄπ. Παῦλος: «Πάντες μὲν δὲν θέλομεν κοιμηθῆ, πάντες ὅμως θέλομεν μεταμορφωθῆ ἐν μιᾷ στιγμῇ, ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ... πρέπει τὸ φθαρτὸν τοῦτο σῶμα νὰ ἐνδυθῆ ἀφθαρσίαν

2. ὙΠ.Π.Ε.Θ. / ΙΕΠ.

Κοινοποίηση: Ὅπως Πίνακας Ἀποδεκτῶν.

ΘΕΜΑ: Ἐνστάση γονέων γιὰ επικίνδυνες πρακτικὲς βουδιστικῶν διαλογισμῶν (mindfulness) στὰ δημοτικά σχολεῖα

Οἱ παρεμβάσεις / δράσεις με βάση τὸ παραπάνω ἔγγραφο που ἔχουν ἤδη ἀναπτυχθεῖ ἀπὸ τὸ Ὑ. Ὑ. καθὼς καὶ πολλὲς ἀπὸ τὶς νέες παρεμβάσεις που θα κατατεθοῦν ἀπὸ τὸ Ὑ. Ὑ. γιὰ ἐγκριση γιὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 2018-2019 ἔχουν πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ φαίνονται ἀξιόλογες¹.

Ὅμως ὁ θεματικὸς ἀξονας: "Προαγωγή Ψυχικῆς Ὑγείας παιδιοῦ καὶ ἐφήβου"

1. Σχετ.: Το ἀριθ. πρωτ. Γ1 γ / Γ. Φ. 3. 3, 13, 18 Ζ ΦΑΥ 4,6(2018)/Γ. Π. 25152/13-4-2018 τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας (Ὑ. Ὑ.) με θέμα: «Ενημέρωση σχετικά με τὴν ἐγκριση ἀπὸ τὸ ὙΠ. Π. Ε. Θ. / Ι. Ε. Π. κατάθεσης αιτημάτων οργάνωσης καὶ υλοποίησης παρεμβάσεων / δράσεων... 2018-2019» ΑΔΑ: 7 ΝΦ 4465 ΦΥΟ-ΜΩΛ.

καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο νὰ ἐνδυθῆ ἀθανασίαν». (Α' Κορ. ιε' 51-53).

Εἶναι τραγικὸ γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας, τὸν «πολὺ ὄχλο», ὅπως τὸν ἀποκαλεῖ ἡ ἑταιρία «Σκοπιά», νὰ κρίνονται ἀπὸ τὴν ὀργάνωση γιὰ τὴν μέλλουσα ζωὴ τους, ὄχι μὲ τὴν κρίση τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐξουσία τῆς «Σκοπιᾶς» ὡς ἀντιπροσώπου τάχα τοῦ Θεοῦ. Ἐτσι κλείνει ἡ ἴδια ἡ ἑταιρία «τὴν θύρα τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν» στοὺς ὀπαδούς της διακηρύττοντας ὅτι ἡ θύρα ἔκλεισε τὸ 1935 καὶ ὁ ἀριθμὸς ὄσων θὰ ζήσουν στὴ Βασιλεία τοῦ οὐρανοῦ ἔκλεισε.

Ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης δὲν χωρίζει τὰ παιδιά του σὲ κατηγορίες. Ἡ Ἁγία Γραφή βεβαιώνει γιὰ τὸ ἀντίθετο: «πάντες εἴσθε υἱοὶ Θεοῦ διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. γ' 26).

και πιο συγκεκριμένα η 1^η παρέμβαση με τίτλο “**Η πυξίδα του εαυτού μου**” -**MINDFULNESS**- πιλοτική εφαρμογή για παιδιά Γ', Δ', Ε' Δημοτικού, **μας βρίσκει κάθετα αντίθετους.**

Όπως αναφέρεται στη διεθνή βιβλιογραφία, η **πρακτική του mindfulness** όπως και όλες οι πρακτικές διαλογισμού έχουν πολύ **σοβαρές παρενέργειες** στην ψυχική, καθώς και στη σωματική υγεία.

Το **mindfulness** σύμφωνα με **τους υποστηρικτές του**, είναι ένα είδος διαλογισμού όπου γίνεται ολοκληρωτική επικέντρωση του μυαλού (full mind) σε ένα σημείο (π.χ. στην αναπνοή). [By the Editors at Lighthouse Trails, 2018 βλ. According to Lodro Rinzler & Mayo Clinic Mindfulness is Meditation] Χρησιμοποιώντας κυρίως τη συγκέντρωση του μυαλού στην παρούσα στιγμή, χωρίς να ασκείται κριτική, το **mindfulness** βοηθάει στη μείωση του στρες, στη ρύθμιση των συναισθηματικών αντιδράσεων καθώς και σε ένα μεγάλο εύρος κλινικών και μη κλινικών καταστάσεων [Sheila N. Garland κ. ά. 2015].

Υπάρχει όμως και η **αντίθετη άποψη** από πολλές επιστημονικές, ερευνητικές μελέτες, που έχουν δημοσιεύσει τα αρνητικά αποτελέσματα του **mindfulness** καθώς και πολλές ανασκοπήσεις, όπως η επισκόπηση (**overview**) για το **mindfulness**, από την **Cochrane Library** -από τις πιο έγκυρες βάσεις μελετών ανασκόπησης-, που συμπεραίνουν ότι **υπάρχει γενική έλλειψη στοιχείων σχετικά με την αποτελεσματικότητα του mindfulness** [Rodriguez L. κ.ά., 2016 βλ. conclusions].

Σύμφωνα με τη μελέτη του Brown University “Varieties of Contemplative Experience Study” που δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό PLOS (Public Library Of Science), **το mindfulness είναι μία από τις πολλές βουδιστικές τεχνικές διαλογισμού, που διαφημίζονται**

και προωθούνται στον δυτικό κόσμο ως «**Προαγωγή της Υγείας**». Οι διάφορες εφαρμογές του **mindfulness** αποτελούν **σήμερα σημαντική συνεισφορά στη βιομηχανία διαλογισμού δισεκατομμυρίων δολαρίων.** Δυστυχώς όμως **αποσιωπούνται οι πάρα πολλές παρενέργειες του**, που πολλές φορές είναι πολύ σοβαρές και μη αναστρέψιμες [Jared R. κ. ά., 2017, βλ. Introduction].

Αυτές οι δύσκολες ή δυσάρεστες καταστάσεις περιγράφονται ακόμα και από **τις ίδιες τις βουδιστικές βιβλιογραφικές πηγές** [Jared R. κ.ά., 2017, βλ. Introduction], που όμως τις δέχονται «ως τμήμα του δρόμου προς τον φωτισμό» [Jolyon Jenkins BBC 2016]. Όμως όπως αναφέρει το BBC, «**αυτό που είναι περίεργο, για όσους δεν είναι οπαδοί θρησκειών οι οποίες σχετίζονται με διαλογισμό, είναι ο τρόπος με τον οποίο μια πνευματική, διαλογιστική πρακτική έχει μετατραπεί σχεδόν σε ιατρική θεραπεία, ή ακόμα μέρος ενός τρόπου ζωής**» [Jolyon Jenkins BBC 2016].

Αναφέρουμε ενδεικτικά και πολύ περιληπτικά **τις σημαντικότερες παρενέργειες του mindfulness, από δημοσιευμένες επιστημονικές ερευνητικές μελέτες:**

Στον γνωστικό τομέα

Έχουν αναφερθεί **αδυναμία συγκέντρωσης, προβλήματα με τη μνήμη, αποσύνδεση από το περιβάλλον, παράνοια, παραισθήσεις, ψευδαισθήσεις και αποδιοργανωμένος λόγος** [Jared R. κ. ά., 2017, βλ. Description of phenomenology domains, Cognitive], [Utpal D, 2016].

Στον αισθητηριακό και αντιληπτικό τομέα

Καταγράφηκαν αλλαγές και στις πέντε αισθήσεις. Σχετικά με την όραση, συχνή ήταν η **υπερευαισθησία στο φως, ψευδαισθήσεις με τη μορφή οπτικών φώτων**

και σε μερικές περιπτώσεις αναφέρθηκε η **παύση κάθε οπτικής αντίληψης**. Άλλες αντιληπτικές στρεβλώσεις περιελάμβαναν **στρέβλωση του χρόνου, του χώρου και της πραγματικότητας** [Jared R. κ.ά., 2017, βλ. *Description of phenomenology domains, Perceptual*].

Στον συναισθηματικό τομέα

Έχει αναφερθεί κυρίως αυξημένη συναισθηματικότητα, όπως **φόβος, άγχος** -που σε όσους πάσχουν από Μετατραυματική Διαταραχή Στρες (PTSD) γίνεται ιδιαίτερα επικίνδυνο-, **πανικός, αυξημένη συναισθηματική αστάθεια και ευαισθησία, διέγερση ή ευερεθιστότητα, οι οποίες θα μπορούσαν να ενταθούν σε θυμό και επιθετικότητα**, αλλά και μειωμένη συναισθηματικότητα όπως **συναισθηματική ισοπέδωση, μερικές φορές ακόμη και πλήρης απουσία συναισθημάτων**.

Τα θετικά συναισθήματα μετά από mindfulness όπως ευδαιμονία και ευφορία, μερικές φορές ακολουθήθηκαν από **επακόλουθη κατάθλιψη**, που σε ορισμένες περιπτώσεις έγινε τόσο σοβαρή ώστε να οδηγήσουν σε **αυτοκτονικό ιδεασμό** ή αντίθετα κλιμακώθηκαν σε συνθήκες αποσταθεροποίησης που έμοιαζαν με **μανία και ψύχωση**, και συχνά **απαιτούσαν νοσηλεία**.

Στους ασκούμενους με ιστορικό ψυχολογικών τραυμάτων, ήταν συνηθισμένη η **επανεμφάνιση των τραυματικών αναμνήσεων και εμπειριών** [Jared R. κ.ά., 2017, βλ. *Description of phenomenology domains, Affective*], [Utpal D, 2016].

Στον σωματικό τομέα

Καταγράφηκαν κυρίως **αϋπνία και εφιάλτες** καθώς και **μείωση της όρεξης και πρόσληψης τροφής**. Συχνές ήταν οι αναφορές **πίεσης και έντασης στο σώμα, ή**

έντονου πόνου, που ξεκινούσε ή γινόταν πιο οξύς κατά τη διάρκεια της πρακτικής καθώς και **αίσθημα θερμότητας και κρύου** είτε σε όλο το σώμα είτε τοπικά. Επίσης αναφέρθηκε **αυξημένος κίνδυνος επιληπτικών κρίσεων** [Jared R. κ.ά., 2017, βλ. *Description of phenomenology domains, somatic*], [Utpal D, 2016].

Στον βουλητικό τομέα (που αναφέρεται στην δύναμη της θελήσεως)

Καταγράφηκαν **έλλειψη επιθυμίας για δραστηριότητες (ανηδονία) και επιδίωξη στόχων (αβουλησία)**. Πολλές φορές οι ασκούντες το mindfulness, χρησιμοποιούν την τεχνική αυτή για να **αποφύγουν καταστάσεις που χρειάζονται εγρήγορση** όπως και απαιτητικές και δύσκολες εργασιακές προκλήσεις [Jared R. κ.ά., 2017, βλ. *Description of phenomenology domains, conative*], [Utpal D, 2016]. Γι' αυτό έχει αναφερθεί ότι η εξάπλωση του mindfulness είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για να κρατήσουν τους ανθρώπους **απομονωμένους, παθητικούς και χειραγωγήσιμους** [David K. William "3 Hidden Dangers of Meditation You Should Know"].

Ως προς την αλλαγή στην αίσθηση του εαυτού

Ορισμένοι ασκούμενοι ανέφεραν **την αίσθηση ότι ο εαυτός τους συγχωνεύθηκε με τον κόσμο**, ενώ άλλοι αντίστροφα ανέφεραν ότι **ο κόσμος είχε συγχωνευθεί με την αίσθηση του εαυτού τους**. Αναφέρθηκαν ακόμα πιο ακραίες καταστάσεις, που οι ασκούμενοι **αισθάνονταν ότι δεν υπήρχαν καθόλου ή ότι θα εξαφανίζονταν ή θα ήταν αόρατοι για τους άλλους**. Αναφορές **αποπροσωποποίησης** (αίσθημα απομόνωσης από τις ψυχικές και σωματικές διεργασίες) καθώς και **ψύχωση** (απώλεια επαφής με την πραγματικότητα) αναφέρονται και σε

άλλες δημοσιεύσεις [Jared R. κ. ά., 2017, βλ. *Description of phenomenology domains, Sense of self*].

Στον κοινωνικό τομέα

Αναφέρθηκαν δυσκολίες στην εργασία και την οικογένεια μετά την πρακτική του διαλογισμού του mindfulness που λογίζονται ως **κοινωνική αναπηρία** [Jared R. κ. ά., 2017, βλ. *Description of phenomenology domains, Social*].

Από δύο δημοσιεύσεις [Jared R. κ. ά., 2017, βλ. *Duration, severity and associated impairment*], [Foster D., 2016, David Shapiro, καθηγητή του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας, Irvine, το 1992], η συντριπτική πλειοψηφία των ασκουμένων στο mindfulness ανέφερε **αρνητικές εμπειρίες**, που έβλαψαν την καθημερινή τους ζωή ή είχαν αντίκτυπο στη ζωή τους, με ένα ποσοστό να αναφέρει βαριές ανεπιθύμητες ενέργειες μέχρι και **αυτοκτονία**.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ως γονείς ζητούμε:

ΝΑ ΑΠΟΣΥΡΘΕΙ ΑΜΕΣΑ η 1^η παρέμβαση “Η πυξίδα του εαυτού μου” – MINDFULNESS, του θεματικού άξονα: “Προαγωγή Ψυχικής Υγείας παιδιού και εφήβου και όποια άλλη παρέμβαση σχετίζεται με διαλογισμό ή mindfulness ή οποιαδήποτε άλλη βουδιστική προέλευσης τεχνική.

Αρνούμαστε να γίνουν τα παιδιά μας πειραματόζωα βουδιστικών τεχνικών επειδή αυτές προωθούνται και χρηματοδοτούνται.

Δεν δεχόμαστε να γίνουν τα παιδιά μας χειραγωγήσιμα όντα μιας τάχα “μωντέρνας κοινωνίας”. Το πως θα χρησιμοποιήσει κάποιος τον ψυχικό του κόσμο και τον εγκέφαλο του είναι προσωπική του υπόθεση.

Οι τεχνικές αυτές είναι **τελείως έξω από την ελληνική παράδοση, φιλοσοφία,**

κουλτούρα και θρησκεία. Το σχολείο έχει πολλά να διδάξει από την πλούσια ελληνική μας παράδοση, που δεν έχει τίποτα να ζηλέψει από τις ανατολικής προέλευσης φιλοσοφίες και θρησκείες. **Δεν έχει κανένα δικαίωμα το σχολείο να στρέψει τα παιδιά μας στην βουδιστική φιλοσοφία και θρησκεία ερήμην μας και μάλιστα όταν υπάρχουν τόσες διεθνείς αρνητικές αναφορές.**

Επιφυλασσόμαστε παντός νομίμου δικαιώματός μας.

Ό Πρόεδρος
του Πνευμ. Συμβουλίου
Αρχιμ. Χρυσόστομος Μαϊδώνης
Ό Πρόεδρος του Δ. Σ.
Κων/νος Παπαχριστοδούλου

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- By the Editors at Lighthouse Trails NEW BOOKLET: MINDFULNESS—What You May Not Know and Should Have Been Told July 5 [προσβάσιμο στον ιστότοπο: https://www.lighthouse trailsresearch.com/blog/?p=28475](https://www.lighthouse trailsresearch.com/blog/?p=28475)
- Sheila N. Garland*Willoughby Britton¹Noemi Agagianian¹Roberta E. Goldman¹Linda E. Carlson[§]Jason C. Ong[‡] Sleep and Affect Assessment, Theory, and Clinical Implications 2015, Pages 339-373 [προσβάσιμο στον ιστότοπο: https://doi.org/10.1016/B978-0-12-417188-6.00016-5](https://doi.org/10.1016/B978-0-12-417188-6.00016-5)
- Rodriguez L., Fernández J., Fernandez M., “Evidence Based Mindfulness. An overview of Cochrane systematic reviews”, *Poster March 2016 DOI: 10.13140/PT.3.2.1601.7048*, βλ. **Conclusions σ.2** [προσβάσιμο στον ιστότοπο: www.researchgate.net/publication/299127127_Evidence_Based_Mindfulness_An_overview_of_Cochrane_systematic_reviews](http://www.researchgate.net/publication/299127127_Evidence_Based_Mindfulness_An_overview_of_Cochrane_systematic_reviews)
- Lindahl JR., Fisher NE, Cooper DJ, Rosen RK, Britton WB et al, “ The varieties of contemplative experience: A mixed-methods study of meditation-related challenges in Western Buddhists.”, (*PLOS*) *Public Library Of Science*, Published: May 24, 2017 [προσβάσιμο στον ιστότοπο: https://doi.org/10.1371/journal.pone.0176239](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0176239)
- “Jolyon Jenkins investigates dangers and benefits of increasingly popular practice, Is Mindfulness Meditation Dangerous?” *BBC Out of the Ordinary* 16 Mar 2016 series 4, episodes 2/3
- Utpal Dholakia, Ph.D. The Science Behind Behavior “The Little-Known Downsides of Mindfulness Practice”, *Psychology Today*, Posted Apr 27, 2016 [προσβάσιμο στον ιστότοπο: https://www.psychologytoday.com/.../the-little-known-d](https://www.psychologytoday.com/.../the-little-known-d).
- David K. William “3 Hidden Dangers of Meditation You Should Know” <https://www.lifehack.org/.../3-hidden-dangers-meditatio>

Foster D. "Is mindfulness making us ill?", Life and Style, *The Guardian* προσβάσιμο στον ιστότοπο: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2016/jan/23/is-mindfulness-making-us-ill>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Γραφ. Υπουργού Υγείας.
 Γραφ. Αν. Υπουργού Υγείας.
 Γραφ. Γεν. Γραμματέων (3).
 Γραφ. Προϊστ. Γενικής Δ/σης Δημόσιας Υγείας.
 Γραφ. Προϊστ. Γενικής Δ/σης Υπηρεσιών Υγείας.
 Δ/ση Δημόσιας Υγείας.
 Δ/ση Π.Φ.Υ.
 Όλες οι Υγειονομικές Περιφέρειες της χώρας (με την παράκληση να ενημερωθούν Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας, Κέντρα Ψυχικής Υγείας).
 Ε.Ο.Π.Υ.Υ., Αποστόλου Παύλου 12, Γραφ. κ. Προέδρου, 151 23 Μαρούσι Αττικής.
 Ε.Σ.Δ.Υ. Γραφ. κ. Κοσμήτορος, Λ. Αλεξάνδρας 196, 115 21, Αθήνα.
 Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού (Ι.Υ.Π.), Νοσοκομείο Παιδων «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» Παπαδιαμαντοπούλου και Θηβών 1, 115 27 Αθήνα.
 Ο.Κ.Α.Ν.Α. Γραφ. κ. Προέδρου, Αβέρωφ 21, 104 33 Αθήνα.
 ΚΕΕΛΠΝΟ, Γραφ. κ. Προέδρου, Αγράφων 3-5, 151 23 Μαρούσι Αττικής.
 Ε.Κ.Α.Β. Τέρμα Οδού Υγείας, 11527 Αθήνα.
 Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας (Ε.ΚΕ.Α.), Ολυμπιονίκη Χρ. Μάντικα 7, 136 71 Αττική.
 Γ. Ν. Παπαγεωργίου, Περιφ. Οδός Θεσ/νίκης 56429 Θεσσαλονίκη.
 Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Θ.Ε.Α.), Σορβόλου 24, 116 36.
 Ανώνυμη Εταιρεία Μονάδων Υγείας (Α.Ε.Μ.Υ.), Πολυκλιδική Ολυμπιακού Χωριού, Ολυμπιακό Χωριό 136 73.
 Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων (Ε.Ο.Μ.) Τσόχα 5, 115 21 Αθήνα.
 Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (ΕΠΨΥ) Σωρανού του Εφεσίου 2, 115 27 Αθήνα.
 Ε.Ο.Φ. Μεσογείων 284 155 62 Χολαργός.
 ΩΝΑΣΕΙΟ Καρδιοχειρουργικό Κέντρο, Συγγρού 356, 176 74 Αθήνα.
 Ελληνικό Κέντρο Ψυχ. Υγιεινής και Ερευνών, Νοταρά 58, 106 83 Αθήνα.
 Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (Ε.Ε.Σ.), Λυκαβηττού 1, 106 72 Αθήνα.
 Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος, Πλουτάρχου 3 και Υψηλάντους, 106 75, Αθήνα (ενημέρωση Μελών).
 Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία, Θεμιστοκλέους 38, 106 78 Αθήνα (ενημέρωση Μελών).
 Ιατρική Εταιρεία Αθηνών, Μαιάνδρου 23 115 25 Αθήνα (Ενημέρωση Επιστημονικών Εταιρειών).
 Πανελλήνιος Σύλλογος Διαιτολόγων - Διατροφολόγων, Πανόρμου 23, 115 22 Αθήνα.
 Ένωση Διαιτολόγων-Διατροφολόγων Ελλάδος, Μαυροκορδάτου 11, Αθήνα, 106 78.
 Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδας, Βασ. Σοφίας 47, 106 76, Αθήνα.

Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών - τριών, Παπαρηγοπούλου 15, 105 61, Αθήνα (ενημέρωση Μελών).
 Σύλλογος Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών Αθήνας, Αριστ. Παππά 2, 115 21 Αθήνα.
 Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Γενική Δ/ση Σπουδών Π/θμιας και Δ/θ Εκπαίδευσης, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 151 80 Μαρούσι.
 Σύλλογοι γονέων όλων των δημοτικών σχολείων της χώρας.
 Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος.
 Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ.κ. Σεραφείμ.
 12 Συνοδικοί Αρχιερείς.
 Περιοδικό «Διάλογος».

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ NXIVM. ΟΤΑΝ ΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΥΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΕΞΕΛΙΣΣΕΤΑΙ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΗ ΛΑΤΡΕΙΑ²

Κανείς δέν είχε σίγουρα προβλέψει, τό 1998, ότι ή επίχειρηση πολυεπίπεδου μάρκετινγκ³ «Προγράμματα Έπιτυχίας Στελεχών Έπιχειρήσεων» («Executive Success Programs Inc. - ESP»), μιά επίχειρηση «Coaching καί Mentoring» («Προπόνησης καί Συμβουλευτικής»)⁴, πού ό 38χρονος, τότε, Κίθ Ρανιέρ (Keith Ranieri) είχε ιδρύσει, θά κατέληγε «Καταστροφική Σέκτα» (Destructive Cult) κι ό ίδιος, καταζητούμενος από τό F.B.I.

Τό 2003, ό Ρανιέρ δημιούργησε τήν κοινότητα NXIVM, πού ιδρύθηκε γιά νά στεγάσει τό: «Προγράμματα Έπιτυχίας Στελεχών Έπιχειρήσεων» καί άλλες δικές του θυγατρικές εταιρίες⁵.

Στήν ιστοσελίδα του, τό NXIVM περιγράφεται ως μιά «κοινότητα πού καθοδη-

2. Βλ. καί άνάρτηση του είδησιογραφικού πρακτορείου Mail.online 27.72018.

3. Τό «Μάρκετινγκ πολλαπλών επιπέδων» (Multi-level marketing ή MLM), γνωστό επίσης σάν «πυραμιδοειδές σύστημα πώλησης», είναι στρατηγική μάρκετινγκ γιά τήν πώληση προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών, όπου τά έσοδα προέρχονται από άμισθο εργατικό δυναμικό. Τά πρόσωπα αυτά («πωλητές», «διανομείς», «σύμβουλοι», «προωθητές» κ.λπ.), πωλούν τά προϊόντα ή τίς υπηρεσίες τής εταιρείας, ενώ τά κέρδη τών συμμετεχόντων προέρχονται από σύστημα προμηθειών σέ σχήμα πυραμίδας.

4. Βλέπε καί <http://archive.is/iw4m4L>

5. <http://archive.is/E8h5s>

γείται από ανθρωπιστικές αρχές που επιδιώκουν να ενδυναμώσουν τους ανθρώπους και να απαντήσουν σε σημαντικά έρωτήματα σχετικά με το τί σημαίνει να είσαι άνθρωπος»⁶.

Μέ ξδρα τήν περιοχή Όλμπανι (Albany) τής Νέας Υόρκης, ή όργάνωση ίσχυρίζεται ότι έχει «έκπαιδύσει» περισσότερους από 16.000 ανθρώπους. Μεταξύ τών μελών της αναφέρονται πλούσιοι κληρονόμοι, ήθοποιοί του Χόλιγουντ και ή Άννα Χριστίνα Φόξ (Ana Cristina Fox), κόρη του πρώην προέδρου του Μεξικού, Βισέντε Φόξ (Vicente Fox Quesada).

Είναι χαρακτηριστικό του αντικειμένου τής ένασχόλησης του Νέξιουμ τό ότι ό Ρανιέρ προγραμματίισε επίσκεψη του 14ου Δαλάϊ Λάμα στό Όλμπανι τό 2009, ή όποία χρηματοδοτήθηκε από τήν «Παγκόσμια Κοινοπραξία Ίδρυμάτων για τήν Ηθική» (World Ethical Foundations Consortium), μιά όργάνωση τής όποίας συνιδρυτής φέρεται ό ίδιος ό Ρανιέρ. Ό Δαλάϊ Λάμα δέχτηκε τήν πρόσκληση του NXIVM και μίλησε στό «Palace Theatre» του Όλμπανι, τόν Μάϊο του 2009⁷.

Ό Ρανιέρ και ή όμάδα του αποτελούσαν στοιχείο άμφιλεγόμενο επί πολλά χρόνια. Τό 2012, άρθρα που δημοσιεύθηκαν στην έφημερίδα Τάϊμς Γιούνιον (Times Union of Albany) του Όλμπανι, από τόν δημοσιογράφο Τζέϊμς Οντάτο (James M. Odatto), άμφισβητούσαν τίς πρακτικές τής όμάδας και τήν χαρακτηρίζαν «Καταστροφική Λατρεία»⁸, τοποθετώντας τόν Ρανιέρ στην κορυφή τής «πυραμίδας».

Όπως δήλωνε και ή Ρίκ Ρός (Rick Ross)⁹, γνωστός έμπειρογνώμονας στόν χώρο τών σεκτών και τής παραθρησκείας, στην έφημερίδα Τάϊμς Γιούνιον, τό 2012: «Τό NXIVM είναι μιά από τίς πιό άκραϊες όμάδες, που έχω

άσχοληθεί ποτέ, με τήν έννοια του πόσο σφιχτά δεμένη είναι γύρω από τόν ήγέτη της»¹⁰.

Παρό όλα τά άνωτέρω, ό Κίθ Ρανιέρ δέν φάνηκε να συνενιζεται αλλά προσέθεσε και νέα δεδομένα εις βάρος του.

Μιά έννοκη κατάθεση, στην Όμοσπονδιακή Έπιτροπή Διερεύνησης τής υπόθεσης, αναφέρει πως τό NXIVM λειτούργησε ως μιά όμάδα «πυραμίδα», όπου τά «έργαστήρια αυτοβοήθειας» κόστιζαν στά μέλη χιλιάδες δολάρια.

Αλλά αυτά δέν ήταν όλα... περί τό 2015, μιά «μυστική εταιρία» αναπτύχθηκε, υπό τήν αιγίδα του NXIVM, γνωστή ως D.O.S., από όπαδούς του NXIVM, που έπιθυμούσαν γρήγορη άνοδο στο πλαίσιο τής μητρικής εταιρίας. Τό άρκτικόλεξο D.O.S. προέρχεται από τόν τίτλο «Dominus Obsequious Sororium», λατινική φράση, που σημαίνει: «Ό Κύριος επί τών Σκλάβων Γυναϊκών» («Master over the Slave Women»)¹¹.

Σχετικό δημοσίευμα τών Τάϊμς (New York Times) τής Ν. Υ., τό 2015, προκάλεσε τελικά τήν παρέμβαση τών Όμοσπονδιακών Αρχών και πολλές γυναϊκες μέλη του D.O.S. έσπασαν τή σιωπή τους. Οί Όμοσπονδιακοί Εισαγγελεις άρχισαν να μιλούν με «μάρτυρες και θύματα», που συνδέονταν με τήν όργάνωση.

Σύμφωνα με τίς καταγγελίες, μόλις προσλαμβάνονταν οί γυναϊκες ως «σκλάβες», έπρεπε να «ύποταγούν» στα «άφεντικά» τους ολοκληρωτικά, αλλά και να έχουν σέξ με τόν Ρανιέρ, ό όποιος κατά μαρτυρίες, έχει μιά όμάδα από 1520 σεξουαλικές συντρόφους, που άλλαζαν κατά διαστήματα και στίς όποιες δέν έπιτρεπόταν να συζητούν τή σχέση τους μαζί του ή να έχουν σχέσεις με άλλους.

Άκόμη, σύμφωνα με τίς καταγγελίες, οί γυναϊκες αυτές ύποχρεώνονταν, ακολουθώντας επώδυνο, «τελετουργικό», να ύπο-

6. <http://archive.is/77aS4>

7. <http://archive.is/F7AAT>

8. <http://archive.is/E8h5s>

9. <http://archive.is/X73OZ>

10. <http://archive.is/E8h5s>

11. <http://archive.is/5eTXW>

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ

Από τό **Ραδιοφ. Σταθμό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 89,5 FM**, μεταδίδεται ἡ ἐκπομπή:
«Ἀλλοτρίωση δόγματος - ἀλλοτρίωση ἡθους». **Σάββατο, 14.00-14.30.**

Ἐπιμελεῖται καί παρουσιάζει ὁ Πρωτοπρ. π. Βασίλειος Γεωργόπουλος.

Από τό **Ραδιοφ. Σταθμό τῆς Πειραϊκῆς Ἐκκλησίας,**
91,2 FM, μεταδίδονται οἱ ἐκπομπές:

α) **«Ἀντιαιρετική Δράση», Σάββατο, 12.00-12.45.**

Ἐπιμελοῦνται καί παρουσιάζουν οἱ
 Πρωτοπρ. π. Κυριακός Τσουρός καί π. Βασίλειος Γεωργόπουλος

β) **«Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Πίστεως»,**
Σάββατο, Χειμερινή ὥρα 18.00-19.00, Θερινή ὥρα 16.00-17.00.

(Ἀναμεταδίδονται οἱ ὁμιλίες πού πραγματοποιοῦνται στό
 Ἐνοριακό Κέντρο τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς, κάθε Κυριακή, 11:30-13:00).

Ἰστοσελίδα τῆς ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ:

www.ecclesia.gr, e-mail: ierasynodos@ecclesia.gr

Ἰστοσελίδα τῆς ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ:

www.ecclesia.gr/greek/holysynod/committees/heresies/HERESIES.HTM

e-mail: aireseis@gmail.com τηλ. 210 7272240-3, fax: 210 7272244

Ἰστοσελίδα τῆς Π. Ε. Γ.: www.ppu.gr τηλ. 210 6396665, fax: 210 6082219

στοῦν «μαρκάρισμα» μέ εἰδικό καυστήρα -συχνά στήν πνευλική περιοχή-, μέ τά ἀρχικά του ὀνόματος τοῦ Ρανιέρ, ἐνῶ οἱ «τελετουργίες» αὐτές κινηματογραφοῦνταν ἀπό τά ἄλλα μέλη.

Τίς «γυναῖκες σκλάβες» στρατολογούσαν στό **D.O.S.** ἄλλες γυναῖκες-μέλη καί κυρίως ἡ ὑπαρχηγός τῆς ὀργάνωσης,

γνωστή ἡθοποιός, κι ἀπό τήν τηλεοπτική σειρά Σμόλβιλ (Smallville), Ἄλισον Μάκ (Allison Mack).

Τόν Νοέμβριο τοῦ 2017, ὁ Ρανιέρ κατέφυγε στό Μεξικό, ἀπό ὅπου ἐκδόθηκε στίς Η.Π.Α. πρόσφατα, τόν Μάρτιο 2018¹².

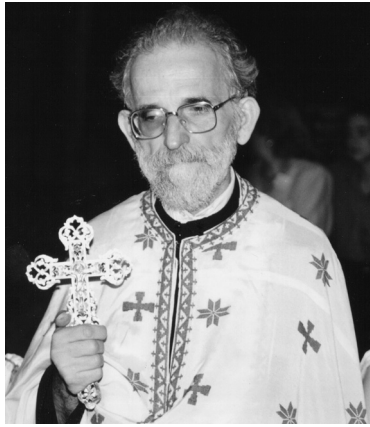
12. <http://archive.is/E8h5s>

ΟΜΑΔΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

Λειτουργοῦν καί ἐφέτος, στά πλαίσια τῆς Π. Ε. Γ., οἱ ἐξῆς Ὅμαδες Μελέτης τοῦ Σκηνικοῦ τῶν Αἱρέσεων καί τῆς Παραθρησκείας:

1. **Ὅμαδα Μελέτης** τῆς ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καί δράσης **τῆς Ἐταιρείας «Σκοπιά»** τῶν **«Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά».** Κάθε Τρίτη, 4.00'-7.00' μ.μ.
2. **Ὅμαδα Μελέτης** τοῦ σκηνικοῦ **τῆς «Νέας Ἐποχῆς»** (Γκουρουϊστικές, Ἀποκρυφιστικές, Ἐναλλακτικές, Νεο Γνωστικές, Σατανιστικές κ.λπ. ὁμάδες). Κάθε Πέμπτη.
3. **Ὅμαδα Μελέτης** τῶν **Προτεσταντικῶν-Πεντηκοστιανῶν** κινήσεων. Κάθε Δευτέρα, 7.00'-9.00' μ.μ.

Τά **Μαθήματα** πραγματοποιοῦνται σέ αἴθουσα τοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς (Ἀποστόλου Παύλου 10, δύο δρόμους δεξιά, μετά τήν Ε. Ρ. Τ.). Τηλ. ἐπικοινωνίας: **210 6396 665.**

**ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΟΥΜΕ
του π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου
και συνεργατών του**

1. «Η Ὁρθοδοξία μας».
2. «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Πίστη-Λατρεία- Ζωή».
3. «The Orthodox Church. Its Faith, Worship and Life».
4. «Ἡ ἀστρολογία στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
5. «Ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας».
6. «Ἐγχειρίδιο αἱρέσεων καὶ παραχριστιανικῶν ομάδων», (ἔκδ. Γ΄).
7. «Πεντηκοστιανοὶ καὶ Ὁρθοδοξία».
8. «Μετενάρκωση ἢ Ἀνάσταση; Ὁρθόδοξη θεώρηση τοῦ Κακοῦ», (ἔκδ. Β΄).
9. «Ἀποκρυφισμὸς, Γκουρουϊσμὸς, “Νέα Ἐποχή”», (ἔκδ. Γ΄).
10. «Διαλογισμὸς ἢ προσευχή; Ὁρθόδοξη θεώρηση».
11. «Ἡ Λατρεία τῆς “Σκοπιᾶς”», (τόμος Α΄).
12. «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά καὶ Ὁρθοδοξία», (τόμος Γ΄).
13. «Ἡ χαμένη ἀθωότητα. Περιπλανήσεις σὲ δρόμους τοῦ Ἐωσφόρου».
14. «Νεοφανεῖς αἱρέσεις-Καταστροφικὲς Λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
15. «Ἐγκληματικὸ δόγμα. Ἐμπειρίες πρῶν σατανιστῶν».
16. «Ὁμάδες ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη», ἔκδ. Ζ΄ Πανορθόδοξο Συνδιασκέψευς (Ἀλίαρτος 20-26/9/1995).
17. «Ναζισμὸς μὲ ἄλλο πρόσωπο. Μεθοδεύσεις ὀλοκληρωτικῶν αἱρέσεων καὶ παραθρησκευτικῶν ομάδων».
18. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων. Προβληματικὴ καὶ στρατηγική».
19. «Νεοσατανισμὸς. Ὁρθόδοξη θεώρηση καὶ ἀντιμετώπιση».
20. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας. Πρακτικὸς ὁδηγὸς γιὰ τὴν οἰκογένεια».
21. «Τὸ Νόημα τῆς ζωῆς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
22. «Καταστροφικὲς λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ νομικὴ ἀντιμετώπισή τους».
23. «Αὐτογνωσία, αὐτοπραγμάτωση, σωτηρία».
24. «Ρωμαιοκαθολικισμὸς, Προτεσταντισμὸς καὶ Ὁρθοδοξία».
25. «Ἀφιέρωμα στὸν π. Αντώνιο Αλεβιζόπουλο» ἔκδ. Π.Ε.Γ.
26. Μοναχῆς Ἀντωνίας, «Νεοπεντηκοστιανοὶ στὴν Ἑλλάδα», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
27. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θρησκευτικὴ Ἐλευθερία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
28. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θεοσοφία - “Νέα Ἐποχή”», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
29. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Σχεδιάγραμμα Ὁρθόδοξου Κατηχήσεως», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
30. Ἰωάννου Μηλιώνη, «Ναὶ ἢ ΟΧΙ στὸ Χάρι Πότερ;», ἔκδ. Π.Ε.Γ. (ἔκδ. Δ΄).
31. Λεωνίδου Ἰ. Φιλιππίδου. «Ἡ Παγκόσμιος προσδοκία Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
32. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάς», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
33. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Γενικὴ θεώρηση, (τεῦχος 1ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
34. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Καμπάλα κ.λπ. (τεῦχος 2ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
35. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀλχημεία» (τεῦχος 3ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
36. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀποκρυφιστικὲς Ὁμάδες», Ροδόσταυροι κ.λπ. (τεῦχη 4ο-10ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
37. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Νεοαποκρυφισμὸς», (τεῦχη 11ο-15ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
38. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Μαγεία», (τεῦχη 16ο-20ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
39. «Σατανιστικὲς παγίδες» (σειρά Β΄), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
40. Κυριάκου Κυριαζόπουλου, «Σαηεντολογία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
41. Κωνσταντίνου Χολέβα, «Ποιοὶ καὶ γιατί ἀμφισβητοῦν τὴν Ἑλληνορθόδοξη παράδοση;», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
42. Ἄννας Μπουρδάκου, «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά. Ἀπὸ τό Α στὸ Ω», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
43. π. Κυριακοῦ Τσουροῦ, «Ὁ Νεοπαγανισμὸς τῆς “Νέας Ἐποχῆς”», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
44. Χρήστου Ταγαράκη, «Εἶναι ἢ γιόγκα σωματικὴ ἄσκηση-γυμναστική;», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
45. Κωνσταντίνου Παπαχριστοδοῦλου, «Προφῆτες καὶ ψευδοπροφῆτες», ἔκδ. Π.Ε.Γ.

Βιβλία ἄλλων ἐκδόσεων ποὺ συνιστοῦμε

1. «Ἡ Ὁμοιοπαθητικὴ ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη», ἔκδ. Π.Ε.Γ Βορείου Ἑλλάδος, (ἔξαντλήθηκε). Ὑπάρχει στὴν ἱστοσελίδα: www.orthodoxnet.gr/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=41
2. Μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, «Σύγχρονες Αἱρέσεις. Μία πραγματικὴ ἀπειλή», ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ. 2310 222511).
3. Βουδιστικὲς αἱρέσεις στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ. 2310 222511).
4. Μ. Ε. Johnes, α) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ ὁ πόλεμος μὲ τὸ θηρίο», β) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ ὁ μαρμαρωμένος βασιλιάς», γ) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ τὸ νησί τῆς Ἀφροδίτης», ἔκδ. Κ. Ε. Δ., Ἰ. Ν. Ἁγίου Νικολάου Πατρῶν (τηλ. 2610 275022).

Τὰ βιβλία διατίθενται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Ἄν δὲν τὰ βρίσκετε μπορεῖτε νὰ ἀπευθυνθεῖτε στὴν Π.Ε.Γ, τηλ. 210 6396665, προκειμένου νὰ σᾶς ἀποσταλοῦν ἐπὶ ἀντικαταβολῇ.